Lodzer Tageblat № 60

Opłata pocztowa uiszcz. ryczałtem.

פרייז 15 גראשען

לאָדזשער טאָגעבלאַט

היינט 6 זייטען

רעדאקציע און אדמיניסטראציע: פיעטריקאווער 16.
טעלעפאנען פון: רעדאקציע 100-57, פון אדמיניסטראציע 100-47

דאנערשטאג ב׳ אדר ב׳ תרצ״ב | 10. marca 1932 | 25-טער יאהרגאנג

עקספאזע פון פרעמיער פריסטאר אין סיים

קריטיקירט שארף די קארטעלען; שטעלט פעסט, אז אין פוילען איז ווירטשאפטליך בעסער ווי אין אנדערע לענדער, זאגט, אז די שטייער-לאסטן מוזען גלייך צוטיילט ווערען אויף שיכטען פון דער בעפעלקערונג

דיסקוסיע וועגען די ברייטע פולמאכטען פאר׳ן פרעזידענט

וו א ר ש א, 9. מערץ. (טעלעפאניש) די היינטיגע זיצונג פון סיים האט זיך אנגעהויבען 10.25 פארמיטאג.

אויף דער טאג-ארדנונג האט זיך געפונען א גאוועלען צום געזעץ וועגען ארדער פון ווייסען אדלער. די גאוועלע פיהרט איין ענדערונגען אין דער צייכענונג פון ארדער און גלייכצייטיג ווערט געענדערט דער סטאטוט אין דעם זין, אז די 3 מיטגלידער, וואס שטעהען אין דער שפיץ פון דער ראזיגער אינסטיטוציע, ווערען נישט אויסגעוועהלט פון די ארטען-בעזיצער, נאר נאמינירט דורכ׳ן מלוכה-פרעזידענט.

ביי דער ראזיגער געלעגענהייט נעמט דאס ווארט דעפ. טראמפטשינסקי (נ.ד.), וועלכער האלט א שטארק אפאזיציאנעלע רעדע.

מיר קאנען זיך בארעכטען די קעפ איבער דעם, וואס האט בעוואויגען די רעגירונג גראד איצט ארייננצוטראגען א געזעץ וועגען דעם. צי איז איצט נישטא קיין וויכטיגערע זארגען, ווי די אויספיהרונג פון ראזינען קוויטעל. עס געהט אבער אין דעם, אז די וואס זאלען שטעהן אין דער שפיץ פון ארדען און פון ווערטען עס איז אפהענגיג דאס ערטייילע די אויסצייכענונג נייע קאנדידאטען; זאלען זיין נאמינירטע פון מלוכה-פרעזידענט, ווייל די פארגע-זעהענע קאנדידאטען אויפ׳ן ארדען קאנען אפגעוואארפען ווערען פון די בוין אינצט גע-וועהלטע. אבער גראד אי דער היינטיגער צייט, און דער עטיקלאזער צייט און ני-טיג אנ׳אונאפהענגיגע אינסטיטוציע. היינט מוז דער צול הייליגען די מיטלען. מיר זעהנען היינט עדות פון טעגליכע מיס-ברויכען מיט דער מאכט, בענוצען דעם געזעלשאפטליכען גראשען אויף פארטיי-צוועקען, וואהל-שווינדלערייען; דאס ארט פון עגזעקיוטיווע האבען פערנומען די יוריסטי-שע אויסדרעהענישען. מיר הערען ציניש-שע ערקלערונגען, אז דאס האנדלען לויט׳ן געזעץ וועט זיך אנהויבען ערשט דאן, ווען עס וועט פערפליכטען זייער געזעץ.

סיים-מארשאלעק שווימאלסקי מאכט אויפמערקזאם דעם רעדנער, אז ער רעדט נישט צו דער זאך.

דעפ. טראמפטשינסקי פערענדיגט דאן זיין רעדע מיט אן אפעל צוריקצוציהען צו דער פריהערדיגער עטיק און מאראל, און ערקלערט, אז זיין קלוב וועט שטי-מען געגען נייעם געזעץ.

מיט די שטימען פון ב.ב. ווערט דאס געזעץ אנגענומען אין דער צווייטער און דריטער לעזונג.

עס ווערט דאן בעטראכט דער געזעץ-פראיעקט מכח די גוטער, וואס די נעוו. רוסישע רעגירונג האט קאנפיסקירט ביי די אנטיילגעמער אין די קאמפען פאר פוילען׳ס אומאפהענגיגקייט.

די ענדעקעס טרעטען ארויס געגען דעם וואס דאס געזעץ מאכט אנ׳אונטערשייד, צי די פרעטענדענטען אויף די קאנפיס-קירטע גיטער זענען יורשים פון דער ער-שטער ליניע אדער ווייטערע קרובים.

דאס געזעץ ווערט אנגענומען אין דער ארייגגעטראגענער רעדאקציע.

צו דער נאכמיטאג-זיצונג איז געקומען דער פרעמיער פריסטאר, און דער בע-גלייטונג פון מעהרערע מיניסטארען, ווי-צע-מיניסטארען און בעאמטע. די זיצונג האט דערויפער געטראגען א פייערליכען כאראקטער. און זאל הערשט אויך א שפאנונג צוליב דעם, וואס עס דארף בע-טראכט ווערען דער רעגירונגס-פראיעקט וועגען ברייטע פולמאכטען פאר׳ן מלוכה-פרעזידענט.

אין שטילקייט מיט׳ן ראזיגען געזעץ נעמט דאס ווארט דער פרעמיער פריס-טאר, וועלכער האלט אנ׳עקספאזע, אפ-שטעלענדיג זיך בעזונדערס וועגען ווירט-שאפטליכען מצב אין פוילען.

בעת דער פרעמיער געהט ארויף אויף דער טריבונע הערען זיך אויף די בענק פון ב.ב.ס. אויסרופען: „בראוואס שוכט אוהר אויף ארבייטער".

דער פרעמיער שטרייכט אונטער, אז א טייל פון די פולמאכטען ווערען פאר-געזעהען נאר אויף איינגע חדשים, בלויז ביז דער נאהענטסטער סיים-סעסיע. דא-גענען זאלען די איבריגע פולמאכטען פערפליכטען אין משך פון 3 יאהר און שטעהען אין צוזאמענהאנג מיט דער רע-ארגאניזאציע פון דער אדמיניסטראציע.

איבערגעהענדיג צו ווירטשאפטליכע פראבלעמען האט דער פרעמיער כאראק-טעריזירט דעם פערנעם פון וועלט-קריזיס אין אונטערגעשטראכען די השפעה אויף די וויכטיגסטע פונקטען פון אונזער ווירט-שאפטליך לעבען: אויף דער לאנדווירט-שאפט, אינדוסטריע און אויפ׳ן שטאנד פון די ארבייטענדע. אין פוילען, צוגלייך, ווי אין אנדערע לענדער, שטעלט פעסט דער פרעמיער, רוקען זיך ארויס אין שפיץ פון די פראבלעמען די פראגע פון גלייכגעוויכט פון בודזשעט. דער דעפי-ציט פאר די 10 חדשים פון בודזשעט-יאהר בעטרעפט אין פוילען 6% אויף דער זייט פון די הכנסות, בעדייטענד ווע-ניגער, ווי אין אנדערע לענדער. אין עסט-רייך מאכט דער דעפיציטאויס 10%, אין דייטשלאנד 18%, דאס זעלבע איז אונ-גארן און אין אמעריקא ווערט פארגעזע-העו א דעפיציט פון 54% פון די הכנסות.

שפעטער רעדט דער פרעמיער ארום די פראגען וועגען ארבייטסלאזיגקייט, קארטעלען, עקספארט, אונטערשטרייכענ-דיג, אז די לאסטען דארפען צוטיילט ווע-רען אויף דער גאנצער געזעלשאפט.

שארף טרעט דער פרעמיער ארויס גע-גען די קארטעלען, נעגען זייער פאליטיק פון שטייפע פרייזען און געגען די אוי-סערגעוועהנליך הויכע בעגסיעס פון די פערשידענע דירעקטארען און מיטגלידער פון די אויפזיכטס-ראטען.

צום סוף פון זיין רעדע שטעלט זיך דער פרעמיער אפ אויף דער וואלוטע און זאגט, אז פוילען איז איינס פון נישט פיל אייראפעאישע וואלוטעס, וואס האבען נישט פערלוירען פון זייער ווערט.

נאך דער רעדע פון פרעמיער ערקלערט דער סיים-מארשאלעק, אז ער בעגרענצט די רעדנער-צייט אויף 15 מינוט. דערביי בעמערקט ער, אז ביי דער צווייטער לע-זונג וועגען די פולמאכטען וועט יעדער קאנען רעדען ווי פיל ער וועט נאר וועלען.

דער ערשטער נעמט דאס ווארט אין דער דיסקוסיע דעפ. ריבארסקי (נ.ד.)

דער רעדנער טרעט ארויס געגען די פולמאכטען און בעמערקט, אז דורך א טעות איז פון די פולמאכטען נישט ארויס-געטיילט געווארען די וואלוטע-ענינים. דער דאזיגער טעות איז עלול אונטערצו-גראבען די וואלוטע.

דעפ. סטראנסקי: א דרוק-טעות פיהרט צו דרוקען געלד.

געגען די פולמאכטען זאגען זיך אויך ארויס אלע פארשטעהער פון די לינקע און צענטר.

דאס געזעץ ווערט אפגעשיקט אין דער יורידישער קאמיסיע.

ביים פעסטשטעלען די טאג-ארדנונג פון דער שבת׳דיגער זיצונג פערלאנגען די ב.ב.ס אנ׳אפשטימונג, צי עס זאל ארייננעשטעלט ווערען א פונקט וועגען אינוואלידען-געזעץ.

עס הערען זיך שטימען: מען דארף שטימען און קיין קווארום איז נישט פארהאן.

דער מארשאלעק הייסט אפשטימען דורך ארויסגעהן פון זאל. עס ווייזט זיך ארויס, אז עס זענען נאר פארהאן 118 דעפוטאטען פון ב.ב. און ווייטער קיינער נישט. פונדעסטוועגען איז דער מארשא-לעק מודיע, אז די טאג-ארדנונג וועט נישט געענדערט ווערען.

ענגל. פונט טריאומפירט איבערן דאלאר און פראנק

שטייגערונג פון פונט ווערט אבער עטוואס אפגעשטעלט דורך ענגל. רעגירונג

לאנדאן, 9. מערץ. (ספ.) בעת א באנקעט האט דער ענגלישער האנדעלס-מיניסטער רונציטמאן געהאלטען א פאלי-טישע רעדע, אין וועלכער ער האט בע-רוהרט די לעצטע שטייגערונג פון פונט.

מיר זענען איצט די הערשער פון דער סיטואציע — האט דער מיניסטער ער-קלערט — מיר האבען איבערגעריסען מיט דער אנגענומענער מיינונג, אז דורך מאנאפאליזירען דאס גאלד קאן מען אויך מאנאפאליזירען דעם וואוילשטאנד.

ביידע גרויסע מלוכות (פראנקרייך און די פעראייניגטע שטאטען), וועמען עס האט זיך איינגעגעבען אנצוזאמלען גרויסע אוצרות גאלד, וועלען דערפאר בעצאהלען שטראף. ענגלאנד וועט זיי ווייזען, אז מען קאן זיך גלענצענד בעגעהן אויך אהן א גאלד-פארזיטעט.

לאנדאן, 9. מערץ. (ספ.) נאך דער נאכמיטאגער געוואלטיגער שטייגערונג פון פונט, האט זיך היינט דער קורס עטוואס פערקלענערט. דער פונט האט זיך געוואַ-קעלט צווישען 3,69—3,70 דאלאר (ארום 33 זל.).

אין סיטי פערזיכערט מען, אז די ירידה איז א רעזולטאט פון דער אינטער-ווענץ פון דער ענגלישער מלוכה-באנק, וואס איז בעאויפטראגט געווארען דורכ׳ן פינאנץ-מיניסטער צו ווארפען אויפ׳ן מארק א גרויסע צאהל פונטען. די פער-קלענערונג פון פראצענט-פוס אויף 4% איז שוין א זיכערע זאך.

מען שטעלט אויס בריאנס קערפער

אין צימער, וואו עס איז אונטערגעשריבען געווארען דער קעלאג-פאקט

פאריז, 9. מערץ. (ספ.) היינט איז אין דער אנוועזענהייט פון דער גאנצער פאמיליע דער קערפער פון בריאנ׳ען אריינגעלייגט געווארען אין א טרומנע און אויסגעשטעלט אויף א קאטאפאלק.

אין משך פון ערשטען טאג האבען פאר דער טרומנע אדורכגעצויגען 15 טויזענד מענשען.

אין טאג פון דער לויה וועלען אין אלע פראנצויזישע שולען און אוניווערזיטע-טען געהאלטען ווערען פארטראגען וועגען בריאנ׳ען.

דער קערפער וועט אויסגעשטעלט ווע-רען אין צימער פון אויסערן-מיניסטער-יום, וואו עס איז פארגעקומען דאס אונ-טערשרייבען פון קעלאג-פאקט און די אויסערגעוועהנליכע זיצונג פון פעלקער-בונד-ראט אויף צו ליקווידירען דעם כי-נעזיש-יאפאנישען סכסוך, וואס איז פאר-געקומען אין דעצעמבער פ.י.

יודישער דעפוטאט האלט א רעדע וועגן בריאנען אין רומענישען פארלאמענט

בוקארעשט, 9 מערץ (י.ט.א. טעלעגר.) אין רומענישען פארלאמענט האט היינט דעפ. זינגער געהאלטען א טרויער-רעדע וועגען בריאנ׳ען.

א בריאן-וואלד אין ארץ-ישראל

פאריז, (ספ.) די לייטונג פון נאציאנאל-פאנד אין פראנקרייך האט בע-שלאסען אדורכצופיהרען א זאמעל-אקציע צו פלאנצען א בריאן-וואלד אין ארץ-ישראל אויפ׳ן באדען פון קרן-קימת.

גערער רבי שוין אפגעפאהרען פון ארץ-ישראל

דעם 16-טען וועט דער גערער רבי שוין זיין אין פוילען

ירושלים, 9 מערץ (י. ט. א. טעלעגר.) דער גערער רבי האט היינט פערלאזט ארץ-ישראל. דעם 16 ה. ח. וועט דער גערער רבי שוין זיין צוריק אין פוילען;

400 פוילישע יודען פאהרען זונטאג אויף דער אויסשטעלונג אין תל-אביב

ווארשא, (י. ט. א. טעלעגר.) זונטאג פאהרען ארויס פון ווארשא קיין ארץ-ישראל א גרופע פון 200 יודען צו בעטייליגען זיך אין דער אויסשטעלונג אין תל-אביב. די גרופע איז אנגאזשירט געווארען דורך דער פויליש-פאלעסטיני-שער האנדעלס-קאמער. אין לעמבערג וועלען איינשטייגען אין דעמזעלבען צוג ווייטערדיגע 200 יודען. צוזאמען פאהרען אלזא היינטיגען זונטאג 400 פערזאן פון פוילען אויף דער תל-אביב׳ער אויסשטעלונג.

פערצווייפלונגס-רוף פון ליטווישען יודענטום

קאוונא (יטא) דא איז געגרינדעט געווארען א יודישער נויטהילפס-קאמי-טעט, אין וועלכער עס זענען פערטרעטען אלע גרופען פון ליטווישען יודענטום. דער קאמיטעט האט פערעפענטליכט א הארצ-רייסענדען אויפרוף צו קומען צו הילף דעם ליטווישען יודענטום, וואס ליידט פון אנגעוועהנליכער נויט. פיל יודען שטארבען ממש פון הונגער. זייט דער וועלט-מל-חמה איז דער ערשטער אויפרוף פון דעם מין, וואס ווערט ארויסגעגעבען דורך די ליטווישע יודען. די צאהל הונגער-ליידענ-דע יודען אין ליטא וואקסט טעגליך. די נויט נעמט ארום נישט בלויז ארבייטער און האנדווערקער, וואס האבען נישט קיין ארבייט. נאר אויך פיל יודישע סוח-רים, וואס זענען נאך מיט א קורצער צייט צוריק געווען בעמיטעלטע מענשען און אויף וועלכע עס האט זיך איין א בעדיי-טענדער מאס געשטיצט די יודישע פי-לאנטראפיע אין ליטא.

כאראקטעריסטישע מאמענטען אינ׳ם לעבען פון ערשט-פערשטארבענעם גרויסען פראנצויזישען מלוכה-מאן בריאן

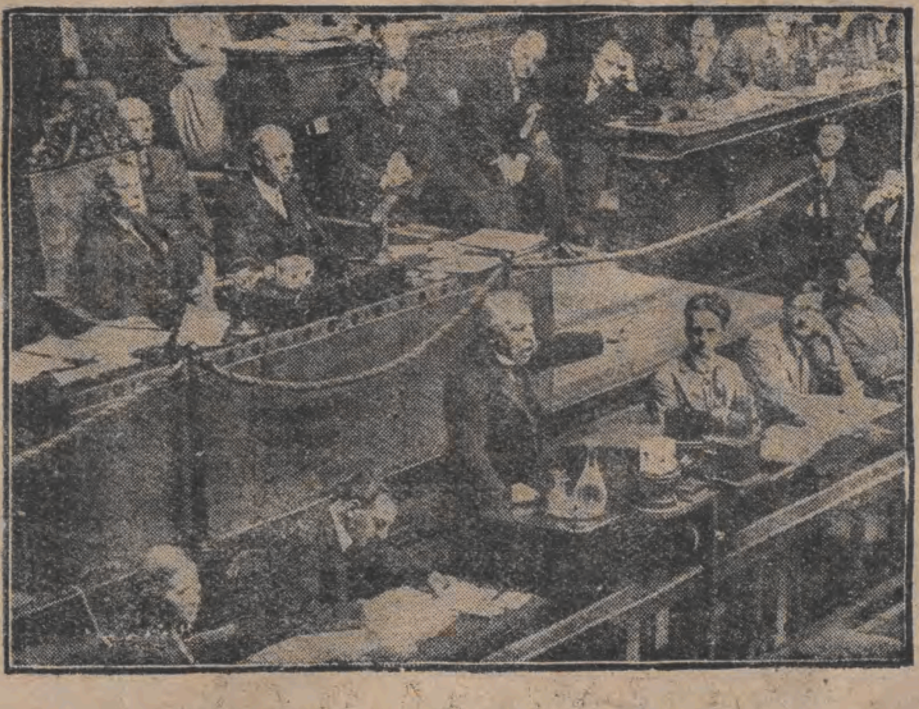

בריאן אלס פאליטיקער און רעדנער
האלט א גרויסע פאליטישע רעדע אין פעלקער-בונד אין גענף.

דער פריוואט-מאן בריאן
ביי זיין ליבלינגס-ספארט אלס יעגער פון ווילדע קאטשקעס

בריאן אלס גאסט אין בערלין
ער בעזוכט צוזאמען מיט לאוואל׳ן דעם פרעזידענט הינדענבורג

יאפאן וויל ווידער וואפענשטילשטאנד
האט אבער אנגעהויבן א נייע אפענסיווע אויף נאנקין

טאקיא, 9. מערץ. (ספ.) די יאפאנישע רעגירונג האט ארויסגעגעבן א בעפעהל אפצושטעלן די גאנצע לענג פון דער באהן־ליניע שאנכאי—נאנקין פון כינעזישע מיליטער.

אין שעהות דערמיט הויבן די יאפאנער אן אן׳אפענסיווע אויפ׳ן גאנצן פראנט בײ שאנכאי.

טאקיא, 9. מערץ. (ספ.) דער יאפאנישער קאנסול אין כינא איז באאויפטראגט געווארן צו פארמיטן שריט, וואס זאלן דערפירן צו א וואפענשטילשטאנד.

צוויי צוגען איין פלאמען
10 מענשען פארברענט געווארן

בוקארעסט, 9. מערץ. (ספ.) אויף דער באהן־ליניע בוקארעסט־קאנסטאנצא איז געקומען צו א צוזאמענשטויס פון צוויי גאפט־צוגן. ביידע צוגן האבן זיך אנגעצונדן און פארברענט געווארן. ביז איצט האט מען פון אונטער די פארברענטע צוזאמענרעס ארויסגענומען 10 טויטע קערפערס.

אבקלאנגען פון די מארד־פאלען אין צפון ארץ־ישראל

ירושלים, 9 מערץ, (י. ט. א. טעלעגר.) די ארץ־ישראל עקזעקוטיווע האט אינטערוועגירט ביים קאמענדאנט פון די ארץ־ישראל פאליציי וועגן די נישט גענוגענדע זיכערקייט אין צפון ארץ־ישראל, וואו ס׳זענען לעצטענס פאר־געקומען צוויי מארד־פאלען. דער פאליציי־קאמענדאנט האט פארזיכערט, אז ס׳וועלן איינגעשטעלט ווערן ספעציעלע וואכן, וואס וועלן ארומפאהרען איבער׳ן גאנצן שטח. אחוץ דעם וועלן טיכטיגע אגענטן זוכן די מערדער פון די לעצטע אנפאלן.

אויף די אראבער האבן שוין א נאציאנאל־פאנד
אראבער בעטייליגען זיך נישט אין לאנד־ענטוויקלונגס־פלאן

ירושלים, (י.ט.א.) די אראבישע עקזעקוטיווע האט אבגעהאלטן היינטיגן מאנטאג א זיצונג, אויף וועלכער זי האט בעשלאסן איינצוהאלטן אין קראפט דעם פריהערדיגן בעשלוס וועגן נישט בעטייליגן זיך אין די ארבייטן פון ה׳ לואיס פרענטש ביים אויסארבייטן דעם לאנד־ענטוויקלונגס־פלאן פאר ארץ־ישראל לויט׳ן אויפטראג פון דער בריטישער רעגירונג. די עקזעקוטיווע האט בעשלאסן נישט צו נאמינירן קיין אראבישן ראט־געבער ביים אמט פאר׳ן לאנד־ענטוויקלונגס־פלאן.

אויף דער זעלבער זיצונג איז בעשלאסן געווארן צו גרינדן אן אראבישן נאציאנאל־פאנד, וואס זאל האבן ענליכע אויפגאבן צו די וועלכע עס פערפאלגט דער קרן־קימת־לישראל. אין דער הויפט־פערוואלטונג פון דער נייער אראבישער אינסטיטוציע זענען אריין 4 פערזאן, צוו. אנד. דער ענגלענדער דזשארדוש עגטאניוס און דער דייטשער קאלאניסט אלפרעד ראך.

אויף דער זיצונג פון דער אראבישער עקזעקוטיווע איז פארגעלייגט געווארן א דעפעשע פון די בעדואינער פון וואדי־האווארית, אין וועלכער זיי דאנקען דער עקזעקוטיווע פאר דער הילף, וואס זי האט זיי ארויסגעוויזן ביים בעקעמפן פאר זיי אין פאקט דעם וואדי־האווארית־באדען. די בעדואינער ערקלערן, אז זיי וועלן נישט מסכים זיין אויף אויסציבייטן דעם וואדי־האווארית־באדען אויף אנ׳אנדערן.

פעראייניגטער פאלעסטינא־קאמפאין אין אמעריקא

ניו־יארק, (יט״א) פון סט. לואיס ווערט מיטגעטיילט, אז אויף א גרויסן באנקעט, וואס איז דארט פאר־געקומען אין די ראהמען פון פעראייניגטן א״י־קאמפיין אין אמעריקא, איז בעשלאסן געווארן צו זאמלען 35 טויזנד דאלאר. דער הויפט־רעדנער אויפ׳ן באנקעט איז געווען דער געוועזענער פרעזידענט פון דער אמעריקאנער ציוניסטישער פעדעראציע, לואיס ליפסקי. דער גענעראל־דירעקטאר פון יט״א ה׳ יעקב לאנדאו האט אויפ׳ן באנקעט רע־פערירט די לאגע פון יודען אין איי־ראפא.

ליגדבערג׳ס קינד זאל זיך געפינען אין איירא פא?

פאריז, 9. מערץ. (ספ.) דער קא־מאנדאר פון אמעריקאנישן לעגיאן אין פאריז האט ערקלערט, אז ער האט בע־קומען א טעלעגראם פון ניו־יארק, אז לינדבערג׳ס קינד איז ארויסגעפיהרט גע־ווארן קיין איירא פא.

די פראנצויזישע מאכט פיהרט אן׳ אויספארשונג אין אלע פראנצויזישע באדט־שטעט.

געשלאסען 8 ישיבות אין אמעריקא

ניו־יארק, 9 מערץ (י. ט. א. טעלעגר.) צוליב דעם שווערן קריזיס זענען 8 ישיבות אין אמעריקא געשלאסען געווארן.

דאס הויז, וואו בריאן איז געשטארבען

מיט ן צלם ל איז בעצייכענט דאס צימער, וואו דער גרויסער מלוכה־מאן איז געשטארבען.

שווערע לאגע פון די פליישער־ארבייטער
עהרליכע אלגעמיינע פערזאמלונג אין פליישער־ארב.־פעראיין

פארגעגע וואך איז אין „ארבייטער־הויז" פארגעקומען די יעהרליכע אלגעמיינע פערזאמלונג פון פליישער־ארבייטער־פער־אין.

דעם בעריכט פון דער טעטיגקייט און פינאנצען געבען אפ די ה״ה מ. קארפעל און סמאלארסקי, פון דער רעוויזיאנס־קאמיסיע עזריאל סקורקאווסקי.

פון בעריכט איז צו זעהען, אז דאס פערגאנגענע יאהר איז געווען זעהר א שווערעס פאר די פליישער־ארבייטער. דער אלגעמיינער ווירטשאפטליכער קריזיס, האט שטארק אנגערירט די פליישבראנזשע. נישט קוקענדיג, וואס די פלייש ארטיקלען זענען שטארק ביליגער געווארן איז דאך די קאנסומציע שטארק גע־פאלען און דאס האט געווירקט אויף די פערדינסטען פון די ארבייטער, וואס זע־נען ארגאניזירט אין די ארבייטס־ארטע־לען. צוליב דעם איז די ארבייטער אויס־געקומען צו פיהרען א שווערען קאמף פאר׳ן דערהאלטען די לוינען.

די שחט־הויז־ארבייטער האבן בעזונ־דערס געהאט אויסצושטעהן פון די אונ־מערשטענדישע שחט־הייזער, וואו א בע־דייטענדער טייל קצבים האבן געשחט׳ן דיינטיגען ווינטער. די פערוואלטונג האט געמוזט פיהרען א שווערען קאמף פאר אויסקעמפען זיך די נייע ארבייטס־פלא־צובקעס, וואס איז איהר ענדליך גע־לונגען.

דעם בעריכט פון דער קעלבער־ארבייטער־סעקציע, האט אפגעגעבען ה׳ יצחק קוילענבערענער. די סעקציע, וועלכע איז כ״ ארגאניזירט צוויי יאהר ביים פער־אין האט ענטוויקעלט א שטארקע טעטיג־קייט און נישט קוקענדיג אויף דער שווע־רער סיטואציע אויסגעקעמפט פאר די מיטגלידער לוין־הוספות.

אין דער דיסקוסיע האבן אנטיילגע־נומען א סך מיטגלידער און צום סוף איז איינשטימיג געוואהלט געווארן צוטרוי דער אפ־טרעטענדער פערוואלטונג. ס׳איז אויך אנ־גענומען געווארן א בעגרינדונגס־רעזאלוציע די שטרייקענדע קויהלען־ארבייטער און פראטעסט־רעזאלוציעס געגען נייעם זעלבסטפערוואלטונגס־געזעץ, שול־וועזען, פערזאמלונגס־פרייהייט און געגען נייעם אנגריף אויף דער סאציאל־שוץ־געזעצגע־בונג.

אין דער נייער פערוואלטונג זענען גע־וועהלט געווארן: משה קארפעל, מרדכי לוזדא, מ.א. צימערמאן, מאנעס פריילער, יונתן קארפעל, הערשעל קורעק, משה זלאטנצקי, ישראל שולעם, ישראל ראט־בארט, מאכל שיינהאלץ, וואלף לעווקא־וויטש, ישראל געלבערג, ישראל צוקער און יצחק בערקאוויטש.

בעאונרוהיגונג ביים דייטשען יודענטום

לאנדאן (יטא) אויף דער לעצטער זיצונג פון דער „אנגלא דזשואיש אסא־סיישן" האט דער פרעזידענט ל. מאנטע־פיארע בערירט די לאגע פון דייטשען יודענטום און צוו. אנד. ערקלערט:

די לאגע פון די דייטשע יודען איז נאך אלץ א קוואל פון בעאונרוהיגונג. עס זעהט זיך נישט ארויס, אז עס זאל קו־מען צו א וועלכען עס איז שנוי ביז נאך די פרעזידענט־וואהלען, וואס וועלן פאר־קומען די קומענדע וואך, און די וואהלען צום פרייסישן לאנדטאג, וואס זענען בעשטימט געווארן אויף מאי ה.י. עס איז שווער צו זאגען, ווי די יודישע לאגע וועט זיך געשטאלטען. ערשט נאך די ראזיגע וואהלען וועט ארייננטרעטען א געוויסע קלארקייט און אריענטאציע וועגן גורל פון דייטשען יודענטום.

100 טויזענד פראנק פון „אליאנס איזראעליט"
אויף בעשפייזונג פון יוד. שול־קינדער אין פוילען

פאריז, (יט״א) דער צענטראל־קא־מיטעט פון דער „אליאנס איזראעליט" האט אסיגנירט 100 טויזענד פראנק פאר יודישע שול־קינדער אין פוילען. דאס געלד וועט פערווענדעט ווערן אויף בעשפייזונג פאר יודישע קינדער אין פערשידענע שטעט אין פוילען.

צו דער אויפמערקזאמקייט פון יורי־מאגיסטערס

ווארשא, (יט״א) די צענטראלע פון יודישע אקאדעמישע פעראיינען אין ווארשא פאדערט אויף אלע יורי־מאגיס־טערס, וואס בעמיהען זיך צו בעקומען די געריכטס־אפליקאציע, אז זיי זאלען אין אייגענעם אינטערעס זיך רעגיסט־רירן אין סעקרעטאריאט פון דער צענ־טראלע (נאלעווקי 21) טעגליך, הוץ שבת, פון 7 ביז 9 אווענד.

ליבאוויטשער רבי אפגעפאהרען קיין פוילען

ריגא. — דער ליבאוויטשער רבי איז אפגעפאהרען פון ריגא קיין גלובאקא (פוילען). קיין גלובאקא איז דער רבי אנגעקומען געווארן פון זיינע חסידים, וועלכע האבן מיט׳ן רבי׳ן אונטערהאנ־דעלט. ער זאל צו זיי קומען אויף א בע־זוך.

אינטערנאציאנאלע שול פון ברית־טרומפעלדאר
פערבונדען מיט א קורס פון פראפעסיאנעלער

פאריז. (יטא) סוף אפריל ה. י. וועט אין פאריז געעפענט ווערן א צוגרייט־טונגס־שול פאר אינסטרוקטארען פון ברית־טרומפעלדאר. די שול וועט געשא־פען מיט דער הילף פון תל־חי־פאנד. די אינסטרוקטארען־שול וועט זיך געפינען אין א פאריזער פארשטאט. די שילער וועלען זיך אויפהאלטען אין א געשלא־סענעם אינטערנאט. חוץ דעם ספעציעלען אינסטרוקטארען־קורס וועלען די שילער אויך דורכנעהן א קורס פון פראקטישע גלער איבבילדונג, וואס וועט זיי געבען די מעגליכקייט, נאכ׳ן ענדיגען די שול, צו ציהען פון זייער פאך חיונה. אנגעלע פראפעסיאנעלע קורסען וועלען זיין אזוינע: עלעקטרא־מאנטאזש, אויטא־מאביל־מעכאניק, אויטאמאביל־שאפער־קורסען א. אנד. די שילער וועלען אויך מוזען ערלערנען איינע פון די פרעמדע שפראכען. די דויער־צייט פון קורס איז בערעכענט אויף איין יאהר. דער שכר־לימוד וועט בעטרעפען 275 פראנק א חודש (צוזאמען מיט פולער אויסהאל־טונג). וועגן פל־ערליי אינפארמאציעס דארף מען זיך ווענדען לויט פאלגענדער אדרעס:

Ecole Centrale Supèrieure des Instructeurs, 9 bis rue Vineuse, Paris 16 e

ווידער ענטדעקט א „פאבריקעל" פון פאלשע 5-ער זל.
דער „פאבריקאנט" מיט די אגענטען ארעסטירט

(א) די גרענעץ־פאליציי האט פערהאל־טען אויפ׳ן טראמווי אלעקסאנדער—לאדז א פערדעכטיגען פערשוין מיט א וואליזע. עפענענדיג די וואליזע האט מען געפונען לינען 770 שטוק פאלשע 5־ער זלאטעס. אויף דער אויספארשונג האט זיך ארויסגעוויזן, אז דער פערהאלטע־נער איז זיגמונד מאזגעוויטש (מלינאר־סקא 49). בעת א רעוויזיע ביי איהם אין וואוינונג האט מען געפונען א גרויסע צאהל פאלשע 5־ער זל. ווייטער האט מען אויך ביי זיין שכן קולום געפונען פאלשע מטבעות. זיי האבן אנגעוויזן, אז דער אמת׳ער „פאבריקאנט" איז יוזעף לא־סאצקי פון גלובנא 62.

דער „פאבריקאנט" מיט די אגענטען זענען איינגעזעצט געווארן אין תפיסה.

מיין טיפסטען מיטגעפיהל דריק איך אויס די פרוי לעווקאוויטש צוליב׳ן טויט פון איהר הייסגעליבטען מאן
נ״ע יעקב וואלף
המקום ינחם אותך בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.
לייביש רזיאלאווסקי

עכטע גוטע און כשר׳ע
ווין
צו די ביליגסטע פ. ייזעו
צו 75 און 65 גראשען
פאר א 1/4 ליטער
צו בעקומען ביי דער לאנג־יעהריגער בעוואוסטער פירמע
„בארווין"
אינה.: מענדיל בארנשטיין, לאדז
נאוואמיעסקא 30 טעל. 210-58

יין כשר!!!
מיר מאכען בעקאנט אונזער ג׳ קונדשאפט, דאס דער איינצעל־פערקויף פון דער ווייך און מעהד פאבריק פירמע
„פראגרעס"
אלטער מארק 2, וואס עקזיסטירט מיט דעם גרעסטען ערפאלג איז איבערגעטראגען געווארען
אין פראנט־געוועלב, אלטער־מארק 1.
צוליב רעקלאמע פון ניי־ערעפענטען געוועלב פערקויפען מיר א פלאש פון 1/4 ליטער גוטען ראזינען־ווין נומער 6 נאר 75 גר.
און 1/1 ליטער דעם בעוואוסטען ראזינען־ווין נומער 7 נאר 85 גר.
איבערצייגט אייך מיט אייער פאמיליע, אז הנאה האבען פון גוטען ווין, וואס קאסט נישט טייער איז נאר ביי די פירמע „פראגרעס".
מיט אכטונג ווייך און מעהד פאבריק
פירמע „פראגרעס"
אלטער־מארק 2, טעל. 184-82.
פאר לערע פירעצל־ליטערדיגע פלעשער פון פירמע „פראגרעס" צאהלען מיר 5 גר. פאר באטשינקע און קווארט־פלעשער 10 גר.

8־טונג!
דאס
לאדזער
טאגעבלאט
בעקומט מען טעגליך 6 א זייגער פרי
אין אלע באהן־קיאסקען
(„Ruch")

די נייעסטע פערפומען
און אלערליי אינ־ און אויסלענדישע
קאסמעטיק
עמפפעהלט
צו קאנקורענץ פרייזען
די מאדערנסטע פערפומעריע
פאר א נגראסיסטען—
ספעציעלער ראבאט
J. DRUKIER
ZAWADZKA 5, TELEF. 175-92
הורט און דעטייל!

Dr. Wołkowyski
צעגיעלניאנא 4
טעלעפאן 216-90
ספעציאל־ארצט פאר הויט ווענערישע קראנק־הייטען און מענער־שוועכע, אלט־ארט אנאליזע בעהאנדלונג מיט קווארץ־שטראלען.
נעמט אן פון 9—2, און פון 5—9 אווענד.
בעזונדער ווארטע־זאל פאר פרויען.

„לינת־הצדק" — לאדז, — צעגעלניאנא 17.
דער פיזיקאליש־טעראפישער קאבינעט איז טעגליך טעטיג פון 4-6, 1-11 און געפינט זיך אונטערן אויפזיכט פון א דאקטאר־ספעציאל.
קווארץ־לאמפ | דיאטערמיע
סאללוקס | עלעקטרישע בעדער

Dr. Niewiażski
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און מענער־שוועכע
בעהאנדלונג מיט קווארץ־שטראהלען
און עלעקטרא־טעראפיע אנאליזען.
פאר דאמען ספעציעלער ווארטע־זאל.
אנדזשעיא 5, טעלעפ. 159-40
נעמט אן פון 8 ביז 11 פריה, און פון 5 ביז 9 אוו.
זונטאג פון 9 ביז 1 א זייגער נאכמיטאג.

לאדזער טאגעבלאט

„Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16 Skz. poczt. 16
טעלעפאנען : רעדאקציע 57-180, אדמיניסטראציע 47-100

דער רעדאקטאר נעמט-אן פון 6 ביז 7 אין אווענט
נישט בעשטעלטע מאנוסקריפטען ווערען נישט צוריקגעשיקט.

„א קינד צו פערקויפען"...

דעם אויפמערקזאמען צייטונגס-לעזער וואַרפען זיך לעצטענס אין די אויגען אלץ עפטער מעלדונגען מיט דער קורצער איבערשריפט „א קינד צו פערקויפען". די דאזיגע מעלדונגען זענען געדרוקט אין אנאנסען-טייל. צוזאמען מיט מעלדונגען וועגען פערקויף פון ביכער, הערינג, מעבעל, חזיש אין כשר פלייש.

„א קינד צו פערקויפען"... עס ווערט מאַנגע נישט גוט אויפ'ן הארצען, ווען מען לייענט דאס. עס איז אונגלויבליך, עס קלינגט ווילד, נישט יודיש, נישט מענשליך, נישט פערשטענדליך. מען לייענט עס דורך און מען שאקעלט זיך אפ דערפון, ווי פון א בייזען זכרון פון א זלידנער פלוג. אבער עס לאזט דיך נישט צו רוה דער געדאנק, ווייל עס איז די איראניע פון אונזער שרעקליכער צייט. די צייט פון הונגער, נויט, ארבייטסלאזיגקייט און פרנסה'לאזיגקייט.

אין די לעגענדען פון חורבן-ירושלים ווערט דערצעהלט וועגען דער מוטער, וואס האט געגעסען דאס פלייש פון איהר אייגענעם קינד, ווייל זי האט מעהר נישט געקאנט אויסהאלטען דעם הונגער פון דער בעלאגערטער שטאט. ווען מיר יעגען קליין געווען האבען אונזערע קינדער-שע הערצער זיך צגויפגעקאַרטשעט פון גרויל, בעת די טאטען, אדער די מא-מעס האבען אונז דערצעהלט פון דא-זיגען יאמער. היינט לעבען מיר נישט און קיין צייט פון בעלאגערונג, אבער די פערצווייפלונג פון די הונגעריגע מאמעס איז נישט קלענער און זיי פערקויפען די... קינדער.

צי קאן מען זיך פארשטעלען דעם ראזיגען תהום פון עלענד, און וועלכען עס געפינט זיך די מוטער, וואס פער-קויפט די פרוכט פון איהר אייגענעם לייב? צי האט נישט די נויט דערפיהרט די דאזיגע הונגער-קרבנות צו דער גרעניץ פון שגעון, ווען זיי קאנען איבערוועלטי-גען און זיך איינעם פון די שטארקסטע מענשליכע אינסטינקטען, דעם אינ-סטינקט פון דער מוטערליבקייט, און ווי אזוי אנ'אפגעטראגען בגד, ווי אלטע שמאטעס ארויסגעטראגענע אין הויף צו אויפ'ן ריח פון „האנדעל, האנדעל" פערקויפען זיי זייערע קינדער?

וואס מוז פיהלען אזא מאמע, ווען זי נעמט צוזאמענגעגען די צייטונג און האנד און זי לייענט דורך די מעלדונג „א קינד צו פערקויפען", פאר וועלכער זי האט בעצאהלט די לעצטע גראשענס, אדער אויסגעבעטעלט און דער אדמיניסטראציע אומזיסט, צי הויבט איהר נישט אן שווינדלען און די אויגען, לייענענדיג דעם אדרעס, אז דאס מיינט מען טאקי זי, פלונית בת פלונית, און נישט עפיס א לענענדארע מוטער פון די צייטען פון חורבן?

„א קינד צו פערקויפען"... עס איז דער „מעמענטא מארי" פון אונזער תקופה, פון דער נאך-מלחמה-צייט מיט אלע איהרע גרוילען פון נויט, פערצווייפ-לונג, הונגער און פערווילדערונג. דאס אראפגעריסענע פיגעבלאט און די ענט-פלעקטע שאנד פון צום טויט פערהונגער-טע מענשען, וואס האבען שוין פערלוי-רען דעם „צלם אלקים" און גראנגעל מיט די פיזישע אינסטינקטען.

עס ווערט טרויעריג אויפ'ן הארצען. די גרעניץ צווישען דעם „בחיר היצירה" און דער איבריגער זאאלאגישער וועלט איז אויפגעבראכען. נישטא מעהר קיין אפהאלט פאר דער נויט-סטיכיע, וואס רייסט זיך, ווי א ווינד פון דער מדבר אין אונזערע הייזער. גרויער דלות, פער-הליש'טע הערצער און נויט, וואס פיהרט אראפ פון שכל הישר.

„א קינד צו פערקויפען"... קויפט מענ-שען, קויפט. קלינגט עס נישט ווי א ווארנונג, ווי א דראהונג, ווי דער בבלי-שער „מנא, מנא, תקל ופרסין"?

קאן זיין נאך א מעהר אויסטערלישער אויסדרוק פון אונזער גרוילענדער צייט?

פ. א.

אין אמעריקא וויל מען נישט צונעמען קיין יודישע ארבייטער

טרויריגע לאגע פון די יוד. מאסן

נ י ו - י א ר ק (יטא) דא איז פארגע-קומען די ערשטע זיצונג פון דעם ניי-געוועהלטען עקזעקוטיוו-קאמיטעט פון יודיש-אמעריקאנער קאנגרעס. אין דער זיצונג האבען זיך בעטייליגט אנ'ערך 100 דעלעגאטען. דער פרעזידענט פון קאנגרעס ד"ר בערנארד דויטש האט אויף דער זיצונג געהאלטען א רעדע וועגען דער עקאנאמישער לאגע פון אמעריקא-נער יודענטום און אויסגעפיהרט צוו. אנד.:

גרויסע מאסען פון אמעריקאנער יו-דענטום ווערען וואס ווייטער אלץ מעהר ארויסגעשטויסען פון זייערע עקאנאמישע פאזיציעס. און צופאלונגס-פראצעס גע-פינען זיך איינציגע פונדאמענטאלע אינ-דוסטריעס, און וועלכע יודען זענען זייט פיל יאהרען אנגאזשירט און וועלכע זיי האבען אויפגעבויט. פון די דאזיגע אינ-דוסטריעס האט געצויגען חיונה א גרוי-סער טייל פון דער יודישער בעפעלקע-רונג אין אמעריקא. די שניידעריי-אינ-דוסטריע, וועלכע איז נאך מיט 10 אדער 15 יאהר צוריק געווען דורכאוים בע-הערשט דורך יודען, איז שוין לאנג נים קיין אויסשליסליך יודישע אינדוסטריע. דער וואוקס פון די גרויסע ווארען-הייי-זער נעמט צו די פרנסה ביי דעם קליי-נעם רעטאלייסט און קרעמער, וועלכער איז נישט ביכולת צו קאנקורירען מיט קאנצערנס, וואס האבען צו זייער דיס-פאזיציע געוואלדיגע רעסורסען, דער יו-דישער ארבייטער אין אמעריקא ליידט בימער פון דער ארבייטסלאזיגקייט-פלאג, וועלכע דראהט צו ווערען א צמאבילע ער-שיינונג.

ריכטער יוליאן מעק האט אויף דער זיצונג גערעדט וועגען דעם, וואס פיל אמעריקאנער אונטערנעמונגען נעמען נים אן קיין יודישע ארבייטער און אנגע-שטעלטע אויך פיל ארבייטס - פערמיט-לונגס-ביוראען זאגען זיך אפ צו געפי-נען ארבייט פאר יודען. ריכטער מעק האלט, אז די דאזיגע ערשיינונג איז ביים היינטיגען טאג די הויפט-פלאג פון אמע-ריקאנער יודענטום.

דער שליסעל צום ערפאלג
איז אנ'אנאנס אין
„לאדזער טאגעבלאט".

ב. לאקער'ס רעפעראט אין לאדז

די גרויסע יודישע פאלקס-נויט איז דער שטארקסטער כח פאר'ן ציוניזם

מיר פיהרען איצט אין ארץ-ישראל אפאזיציע-קאמף

דער רעפעראט פון דעם בעוואוסטען ארבייטער-פיהרער און מיטגליד פון דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע, ה' בערל לאקער, וועלכער איז פארגעקומען דינס-טאג אוונד אין „פילהארמאניע" זאל האט, ווי עס איז געווען צו ערווארטען, ארויסגערופען א געוואלדיגע פעראינטע-רעסירונג אין די הויגע ציוניסטישע און ארבייטער-קרייזען.

ביי א פול געפאקטען זאל עפענט די פערזאמלונג ה' לייזער לעווין, וועלכער בע-גריסט און ווארימע ווערטער דעם חשוב'ן גאסט און נאמען פון קאמיטעט פון דער ליגע פאר'ן ארבייטענדען ארץ ישראל און גיט דערביי אנ'אלגעמיינעם איבערזיכט איבער די איצטיגע שטימונגען אויף דער יודישער און ציוניסטישער גאס.

ביי שטורמישע אפלאדיסמענטען הויבט אן ב. לאקער זיין רעפעראט וועגען דער איצטיגער לאגע און ציוניזם.

דער פאקט אליין — הויבט אן ה' לא-קער — וואס מיר דארפען רעדען וועגען דער לאגע און ציוניזם בעווייזט, אז די לאגע איז נישט קיין לייכטע, אז מיר שטעהן פאר א סך שוועריגקייטען. און דער געשיכטע פון ציוניזם חזר'ן זיך אפט איבער אזעלכע ערנסטע מאמענ-טען, ווען די געגנער ערקלערען איהם פאר טויט.

די גאנצע ציוני. געשיכטע איז א קייט פון טויט ערקלערונגען

מצד די געגנער. דער ציוניזם איז גרייט נאך א סך יאהרען אנצונעמען די טויט-ערקלערונגען. אבער דאס מיינט, אז מיר זענען צופרידען פון דער לאגע. ווייט נישט. דער ציוניזם האט נאך נישט רעוואלו-ציאנאזירט דאס גאנצע יודישע לעבען. עס איז נאך ווייט הערפון, אז דער ציו-ניזם זאל האבען פערענטפערט דאס יו-דישע פראבלעם.

דער ציוניזם האט אבער בעוויזען צו שאפען און א בעשטימט ווינקעלע א יו-דיש לעבען מיט אזעלכע יסודות, מיט אזא סטרוקטור, אז דער אויפבוי וועט בלייבען לדורות. אפילו און די לענדער פון יודישע מאסען-ישובים, און פוילען, רומעניען, ליטא און אמעריקא בילדעט נישט די יודישע בעפעלקערונג קיין 25 פראצ. פון דער אלגעמיינער איינוואוי-נערשאפט, און זי איז נישט פערטרעטען און דער לאנדווירטשאפט און אין אלע וויכטיגסטע אינדוסטריע-צווייגען ווי דאס איז דער פאל אין ארץ ישראל. די יודי-שע ארבייטערשאפט אין ארץ ישראל ביל-דעט 40 פראצענט פון גאנצען יודישען ישוב. די יודישע ארבייטער זענען ערד-ארבייטער, שאסעען-בויער, אייזענבאה-נער א. ד. גל.

דער ציוניזם איז שוין היינט פערווירקליכט בזעיר אנפין

מיר ווילען פערהונדערטפאכען דעם יודישען ישוב אין ארץ-ישראל ביי דער-זעלבער סטרוקטור ווי איצט, ביי רעגי-זעלבען גייסטיגען בוי.

צי איז דאס מעגליך צו פערווירקלי-כען? אמת, די ענגלישע רעגירונג לעגט אונז שטיינער אויף'ן וועג, אמת מיר שטעהן פאר אונגעהויערע שוועריגקייטען, אבער פערצווייפלען קענען נאר די, וואס האבען געטראכט, אז מיט דער באלפור-דעקלאראציע און מאנדאט האט דער ציוניזם פערענדיגט זיין אויפגאבע. די סיטואציע איז א שווערע אויך צוליב דער אלגעמיינער פאליטישער און עקאנאמי-שער לאגע אין גאר דער וועלט. אלע אימפעריאלע מלוכות וואקלען זיך. די מזרח-פעלקער כאפען זיך אויף פון זייער היסטארישען שלאף. דער גאנצער נא-הענטער מזרח איז א באדען פון אינטרי-גען. ארץ ישראל שטעהט אין צענטער פון די דאזיגע אינטריגעס און פאליטי-שע צוזאמענשטויסען. אבער די, וואס פרעהען זיך צוליב די שוועריגקייטען, וואס מיר האבען גובר צו זיין, האבען א גרויסען טעות. קיין שום אידעע איז נישט רעאליזירט געווארען אהן שוועריגקייטען. די פראנצויזישע רעוואלוציע פון 1789 איז נאך ביז היינט נישט אומעטום פער-ווירקליכט.

דא געהט דער רעפערענט איבער צו די אנגריפען, וואס ווערען געמאכט אויפ'ן חשבון פון דער ציוניסטישער עקזעקו-טיווע און מאנדאט-מאכט, און א געווי-סער פלוגעל אין ציוניזם פארדערט אפילו צו

ערקלערען קריג ענגלאנד

אדער אפצונעמען דעם מאנדאט פון גרויס-בריטאניען.

ה' לאקער ווייזט אויף די אומזיניגקייט און שעדליכקייט פון אזא קאנצעפציע. ראשית איז א פראגע, צי ענגלאנד וועט וועלען דעם מאנדאט אפגעבען, והשנית, צו וועט דער פעלקער-בונד דערויף מסכים זיין, און ווען יא, ווער וועט דעם מנדאט איבערנעמען און וואסערע גאראנטיע האבען מיר, אז דער קומענדיגער מאנ-דאטאר וועט זיין בעסער. אודאי איז גע-פעהרליך די לאזונג פון ערקלערען ענג-לאנד קריג. גרויסע און שטארקע מלוכות קענען אויך נישט ערלויבען זיך איצט אויף קריגס-ערקלערונגען, הגם זיי האבען ארמעען און אלע נויטיגע קריגס-מכשי-רים. מיר קענען אונדזערע עקזעקוטיווע קריטיקירען, אבער פון קריטיק ביז א קריגס-ערקלע-רונג איז א ווייטער מהלך.

אונזער כח ליגט נישט אין קריגס-ערקלערונגען און סתם-אלארמען.

אונזער כח ליגט אין דער גרויסער פאלקס-נויט

דאס איז א פאזיטיווער און שטארקער כח די גאנצע וועלט מוז פערשטעהן, אז 17 מיליאן מענשען קענען נישט לעבען אין א צושטאנד פון שטענדיגער סכנה, און א צושטאנד פון נאציאנאלער דעגענרא-ציע און שטענדיגען פראטעסט. די גרוי-סע נויט פון איין זייט און די אינטערנא-ציאנאלע פעראינטערעסירונג מיט'ן יודי-שען פראבלעם פון דער צווייטער זייט. דאס, וואס די גאנצע וועלט ווייס, אז עס קען אזוי לאנג נישט הערשען קיין אמת'ע רוה און ארדנונג אויף דער וועלט, ווי לאנג די 17 מיליאן יודען וועלען לעבען אין די שרעקליכסטע עקאנאמישע, נא-ציאנאלע און פאליטישע בעדינגונגען. דאס איז דער כח, געגען וועלכען עס מוז-זען צוברעכען ווערען אלע אינגוריסטישע קאניוקטורען, אלע מאכינאציעס פון מופתי און פון די לינקע.

אמת, אויסערליך איז איצט דער אויפ-שוואונג פון ציוניזם איינגעשטעלט, אבער אויך איצט וועט און ערגיץ נישט אזוי קאנסטרוקטיוו געבויט, ווי און אין ארץ ישראל.

דער קריזיס אין ארץ ישראל פון די יאהרען 1925-26 איז שוין לאנג פערביי, אבער אויך דער „פראספעריטי" פון קא-פיטאליזם איז אוועק. איצט האבען די יוצרות געביטען. ס'זענען פאראן וועניג לענדער אין דער וועלט, וואס זאלען ארויסווייזען אזא זעלטענעם ווידער-שטאנדס-קראפט דעם מורא'דיגען קרי-זיס, ווי, ארץ ישראל. די טויערען פון ארץ ישראל זענען טאקי לעת עתה גע-שלאסען פאר חלוצישער עמיגראציע, אבער דער פראצעס פון אויפבוי האט אויף קיין איין רגע נישט אויפגעהערט. מיר געפינען זיך איצט און א צושטאנד פון

פאזיציע-קריג

מיר בעפעסטיגען זיך און די פערנומע-נע פאזיציעס, כדי צו קענען דערנאך אנהויבען אנ'אפענסיווע.

דאן בעווייזט לאקער ווי די געשיכטע פון די לעצטע יאהרען האט פולשטענדיג בעשטעטיגט דעם ציוניסטישען אנאליז אויפ'ן יודישען פראבלעם. און רוסלאנד ווערט איצט געמאכט

א סאוויעטישער ציוניזם

ווען מ'זאל אויף איין רגע זיך פאר-שטעלען, אז אזא ארדנונג ווי אין רוס-לאנד ווערט איצט איינגעפיהרט און דער גאנצער וועלט, דאן וואלט מען אויך גע-מוזט זוכען א טעריטאריע פון די דעק-לאסירטע יודישע מאסען און מ'וואלט אפשר זיך פערגעשטעלט אויף ארץ ישראל.

שילדערנדיג די מערטירער-געשיכטע, די העלדישקייטען, און מסירת נפש פון די ערשטע חלוצים, וועלכע זענען

געגאנגען צופוס איבער די קאווקאזער בערג קיין א"י.

און אונלעגאל זיך אריינגעריסען און לאנד ווי מ'האט אויף פישער-שיפלעך אויפ'ן שווארצען ים זיך אריינגעשמוגעלט קיין ארץ ישראל, קומט דער רעפערענט צו דער מסקנה, אז אזא בעוועגונג קאן דורך קאניוקטורען נישט געבראכען ווערען.

דער ווייטערדיגער טייל פון רעפעראט איז געווידמעט דעם לעצטען טומעל פון די רעוויזיאניסטען צוליב דעם כלומרש-טען דאקומענט וועגען א „רונד טייבעל" קאנפערענץ און וועגען פונאנדערטיילען ארץ ישראל און קאנטאנען.

אונטערשטרייכענדיג מיט דער גאנצער קאטעגארישקייט, אז מיר האבען דא צו טון מיט א פאלסיפיקאט, מיט א ווילד-נאציאנאליסטישער קאטשקע, ווייזט אן ה' לא-קער, אז די אקציע פון דער דאזיגער ציוניסטישער גרופע פיהרט צו

היסטעריזאציע פון די יודישע מאסען.

אנשטאט צו רופען די מאסען צו אר-בייט. צו אקטיוויטעט, צו ערציהען זיי פאליטיש, רופט מען ביי זיי ארויס היס-טעריע. דאס דאזיגע סיסטעם פון נעה-מען א פאלסיפיקאט און אויפהויבען ארום איהם א טומעל, איז נישט נאר אונ-פעראנטווארטליך, איז נישט נאר נישט יודענשטאטליך, נאר דאס איז אמת'ע פאטאלאגיע.

צום סוף אינפאמירט ה' לאקער אלס מיטגליד פון דער עקזעקוטיווע וועגן דעם קאמף פון דער לעצטער פאר רעאליזירען די בעשטימונגען פון בעקאנטען מאק-דאנאלד-בריף און די וואכזאמקייט פון דער העכסטער ציוניסטישער לייטונג ביים צונויפשטעלען דעם פרענטש-בע-ריכט. מיר ווילען קודם כל אפשלאגען דעם אנגריף פון סימפסאן-בעריכט, אז

29 טויזענד אראבער זענען כלומרשט ארויסגעשטויסען געווארען

צוליב דער יודישער קאלאניזאציע. די עקזעקוטיווע פיהרט א שווערען טאג-טעגליכען קאמף פאר עפענען די טויערען פון ארץ ישראל.

פאר פערלייכטערן די בעדינ-גונגען פאר דער עליה פון מיטעלשטאנד

פאר'ן פרייען באדען-קאמף און ארץ ישראל. דער קאמף קומט פאר ביי נישט גלייכע כוחות-פערהעלטנישען. ס'קען זיך מאכען שוין גאר בקרוב א נויטווענדיג-קייט פון מאסען ארויסטרעטונגען. די וועלט וועט פאשר דארפען נאכאמאל הערען וועגען די גרויסע עולות, וואס ווע-רען לגבי אונז בעגאנגען. נישט דורך היסטעריע, נישט דורך מרה-שחורה ווע-לען מיר עפעס דערגרייכען, נאר דורך ארבייט און זיין גרייט צום קאמף, אויב ער וועט קומען. א דונער פון אפלאדיס-מענטען איז געווען דער ענטפער פאר דעם גייסטרייכען און בעלעהרענדען רע-פעראט. א גרויסע „פרייהייט" מיטגלידער דערלאנגען דעם חשוב'ן גאסט א קויש רויטע בלומען.

מיט'ן געזאנג פון „התקוה" און די פועלי ציוניסטישע שבועה איז דער רע-פעראט געשלאסען געווארען.

„קאסטרירען אלע יודען און ווענעריש אנשטעקען אלע יודישע מעדלעך"

שענדליכע אנטיסעמיטישע קאמפאניע אויף דער בערלינער אוניווערזיטעט

ב ע ר ל י ן, (י.ט.א.) די לעצטע טעג האבען די נאציאנאל - סאציאליסטישע סטודענטען אויף דער בערלינער אוני-ווערזיטעט ווידער אויפגעהויבען א שענדליכע אנטי - יודישע קאמפאניע. אויף די ווענט פון די אוניווערזיטעטס-בנינים זענען אויסגעהאנגען געווארען פלאקאטען מיט אזעלכע לאזונגען ווי: „קאסטרירען אלע יודען און ווענעריש אנשטעקען אלע יודישע מעדלעך". די דעמאקראטישע פרעסע פאדערט פון דער רעגירונג און דער אוניווערזיטעט-מאכט צו מאכען א סוף צו אזעלכע ווילד-נידערטרעכטיגע ארויסטריטען.

ווען יאפאן וואלט נישט ארייין אין מאנדזשוריע, וואלט זי זיך געמוזט ערקלערען אויפ'ן שוועל פון באנקראט

דער אמת וועגען דער היינטיגער עקאנאמישער לאגע פון יאפאן — ווי זי האט ביסלעכווייז פערלוירען דעם באדען אונטער ד. — טערקווירדיגע פאקטען פון אנ'עקאנאמישע איבערזיכט פון יאפאן, וואס איז ערשט פערעפענטליכט געווארע.

די וועלט איז אויפגערודערט פון יאפאנ'ס אנפאל אויף כינע. וואס איז ביז איצט איין אומאויפהערליכער זיג. יאפאנ'ס מיליטערישע מאשין ארבייט, ווי א זייגער, און עס דאכט זיך, אז אט-אט און זי וועט דערגרייכען אלע צילען, ווערען די פולע בעלי-בית'טע אין מאנדזשוריען, און אפשר אויך ארפשלינגען א גרויס שטיק כינע. אבער הינטער דעם מיליטערישען זיג ארבייטען אומ'רחמנות'דיגע כחות, וואס שמעקען נישט אזוי שטארק מיט נצחון, וואס זענען אין דער אמת'ן טמנים פון גרויס געפאהר פאר יאפאן, אלס פאלק און לאנד, דער מיליטערישער מארש איז א דירעקטער רעזולטאט פון עקאנאמישען צושטאנד פון יאפאן און דער צושטאנד איז אזא, וואס שטופט די גאנצע יאפאנישע אימפעריע וואס ווייטער אלץ נעהנטער צום באנק-ראט.

קעגען יעדען מיליטערישען זיג, וואס יאפאן האט, קומט א גרויסע מפלה אויפ'ן עקאנאמישען געביט. וויפיל די יאפאנישע קאנאנען און קריגס-שיפען זאלען נישט פערגרעסערען יאפאנ'ס מיליטערישע מאכט — זיי קאנען אבער נישט צוהאלטען דעם פאקט, אז ווירטשאפטליך געהט יאפאן אלץ מעהר בארג אראפ און ווער ווייסט ווען דער דאזיגער פראצעס וועט זיך אפשטעלען. די גאנצע פאליטיק פון ערווערבונג ווערט דיקטירט פון פער-לאנג זיך ארויסצורייסען פון עקאנא-מישען פאראליז, אבער עס געהט עפעס נישט.

מיט זעכציג יאהר צוריק איז יאפאן ארויסגעטרעטען אויף דעם וועג פון עקאנאמישער בערייכערונג. פון א קליין אומבעמערקט לאנד ערגיץ וואו אין אזיען, איז געווארן א וועלט-מאכט. איהרע סחורות זענען געשיקט געווארען אין אלע עקען וועלט. זי האט געקויפט און בעקומען סחורות פון אלע לענדער. אבער אין יאפאן איז פערהאן א פראבלעם, מיט וועל-כער זי קאן זיך אבסאלוט קיין עצה נישט געבען. און דאס איז דער גרוי-סער וואוקס פון איהר בעפעלקע-רונג.

דאס ברענגט דערצו, אז יאפאן איז אבסאלוט נישט אומשטאנדה צו פראדו-צירען ביי זיך אין דער היים די שפייז, וואס איז נויטיג צו דערהאל-טען די איינוואוינער ביים לעבען. זי מוז אפילו אימפארטירען רייז — די געוועהנליכע און ביליגע הויפט-שפייז פון די יאפאנער.

פאר אט די אלע אימפארטען מוז מען דאך בעצאהלען. יאפאן האט ווינ-ציג גאלד און זילבער און איהרע טי-בענישען צו דעקען די הוצאות פאר די געקויפטע סחורות. צו קאנען אנ-האלטען איהר אימפארט, האט זי גע-מוזט ענטוויקלען אנ'עקספארט, די הויפט-סחורה, וואס יאפאן פיהרט ארויס און וואס האט איהר ביז לעצ-טענס געגעבען דעם גרעסטען טייל געלד, מיט וועלכען זי זאל בעצאהלען פאר די אימפארטירטע זאכען, איז געווען זייד. דער זייד-ווארם שטעלט צו זעקס און דרייסיג פראצענט פון יאפאנ'ס האנדעל און זיבען און ניינ-ציג פראצענט דערפון געהט קיין אמע-ריקא. א גרויסע באוועל-אינדוסטריע איז אויך געשאפען געווארען אין די יאפאניש-פראדוצירטע באוועלנע סחו-רות זענען פערקויפט געווארען אויף די אזיאטישע מערק.

די איינפיהרונג פון אט די אלע אינדוסטריען איז נישט אנגעקומען גרינג דער יאפאנישער רעגירונג. א גרויסען טייל פון די אינדוסטריען האט די רעגירונג דירעקט אליין בע-שאפען. די מייערסטע אנדערע האט זי סובסידירט. חוץ דעם האט די רע-גירונג געמוזט בויען שאסעען, אויס-לייגען אייזענבאהנען, און ענטוויקלען א גרויסען האנדעלס-פלאט.

ביז לעצטענס האט די יאפאנישע רעגירונג זיך געקאנט אנ'עצה געבען מיט די אלע לאסטען, די יאפאנישע אינדוסטריען זענען אלץ געשטיגען, בעזארגט די אייגענע בעפעלקערונג און בעשאפען דעם נויטיגען בודזשעט, מיט וועלכען מען האט געקאנט בע-צאהלען פאר דעם לעבענס וויכטיגען אימפארט. א רייהע מלחמות זענען דערביי דער יאפאנישער רעגירונג געקומען צו הילף.

ביים סוף 1929 איז יאפאנ'ס עקא-נאמישער צושטאנד געווארען קריטיש. איהר נאציאנאלער חוב, וואס האט אין 1870 בעטראפען בלויז פינף מיל-יאן דאלאר, איז איצט געשטיגען צו דער ריזיגער סומע פון דריי מיליארד. אויף וועלכער זי האט געצאהלט האלז-שניידענדיגע פראצענטען, איהר אויס-לענדישער חוב איז פראפארציאנעל גרעסער ווי די אויסלענדישע חובות פון וועלכער עס איז אנדערער וועלט-מלוכה איהר האנדעלס-בילאנס איז גע-ווארען אלץ ערגער.

און די בעפעלקערונג איז בעוואק-סען. יעדען יאהר זענען אונטערגעקו-מען אלץ מעהר און מעהר טויזענדע יאפאנישע בחורים און מעדלעך, וואס האבען געפאדערט ארבייט, און ס'איז פאר זיי קיין פלאץ נישט געווען אין די פאבריקען. עס האט זיך אנגעהויבען א שטארקע אומרוהע צווישען די מאסען. קאמוניסטישע אידעען האבען זיך אנגעהויבען צו קלעבען. מען דארף נישט פערגעסען, אז יאפאן איז נאך אין זעהר א גרויסער מאס א דעספאטיע און אז די ארבייטס-צו-שטאנדען פון דער גרעסטער מעהר-הייט זענען שרעקליך. דער יאפאנישער פראלעטאריאט בעשטעהט פון לוין-שקלאפען אין פולסטען זין פון ווארט. דער יאפאנישער פערמער איז פונקט אזוי ארים און אונטערדריקט. ער קאן באין אופן נישט ארויסציהען פון זיין פיצעל ערד די נויטיגע סומען צו דעקען די הויכע שטייערען פאר די יאפאנישע פריצים — שוין נישט צו רעדען וועגען בעפרידיגען זיינע אייגענע זעהר קארגע בעדערפע-נישען.

צו העכערען די טאקסעס נאך מעהר איז אונטער די אומשטענדען פון אזא מאסען - ארימקייט געווען אומדענק-באר.

יאפאנ'ס איינציגע האפנונג איז גע-לעגען אין דעם אויסלענדישען האנ-דעל. נאר דא האט דער וועלט-קריזיס זיך געשטעלט איהר ענטקעגען. געפצ-

(ענדע זעה זייט 6)

צום אטענטאט אויף דער דייטשער באטשאפט אין מאסקווע

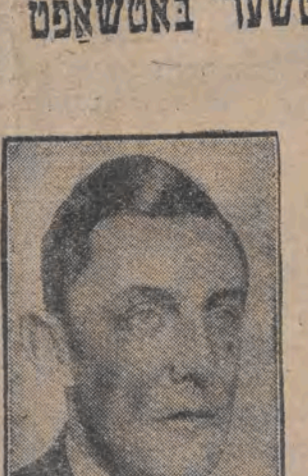

ד"ר פאן טווארדאווסקי, דייטשער באטשאפטס-ראט אין מאסקווע, וועלכער איז דורך ... שיסען פערוואונדעט געווארען. רעכטס: די געביידע פון דער דייטשער באטשאפט אין מאסקווע.

לאָדז | 10. מערץ 1932 | שין אויפגאַנג 5.46 | זון אונטערגאַנג 5.28
דאָנערשטאָג | ב' אדר תרצ"ב | פ' פקודי

טאָג-כראָניק

זיצונג פון דער האַנדעלס-קאַמער

הײנט אָוונט קומט פאָר אַ פּלענאַר-זיצונג פון דער לאָדזער האַנדעלס-קאַמער. אויפ'ן סדר-היום שטעהען אַ רײהע פראַגען, דערונטער וועגען בעשטימען אַ פינאַנץ-פּרעלימינאַר-בודזשעט אויפ'ן יאָהר 1932.

נאַכט-דיזשורנע אין די אַפּטײקען

הײנט בײנאַכט דיזשורירען פאָלגענדע אַפּטײקען: י. קאַפּראָווסקי (נאָוואָמיעיסקאַ 15), ס. טראַווקאָווסקא (בזשעזשינער 56), מ. ראָזענבלום (שרודמיעיסקאַ 21), מ. באַרטאָשעווסקי (פּעטריקאָווער 95), י. קלופּשטאַ (קאָנטנאַ 54), ל. משינסקי (ראָקיטשינער 53).

בעגאָסען דאָס פנים פון זײן שותפ'טע מיט זאַלץ-זויער און צוגעכאַפּט בײ איהר 250 דאָלאַר

דער געהײמניספולער אָנפאַלער ווערט געשטעלט פאַר אַ שטאַנד-געריכט

(§) די פּעטריקאָווער גאַס איז נעכטען אויפגערודערט געוואָרען פון אַ זעלטענעם נאָכפאָלגען אָנפאַל, וואָס עס האָט אויסגעפיהרט אַ יוד אויף אַ יודישער פרוי.

ווי עס האָט זיך אַרויסגעשטעלט וווינט די בעפאַלענע חוה שוואַרצבאַרד, אַן אַלמנה און אַ בעזיצערין פון אַ פאַבריק אויף קאָנסטאַנטינאָווער 42, און דער אָנפאַלער איז עזור קורשטײן פון שקאָלנאַ 41, איהרער אַ געוו. שותף.

דער אָנפאַל איז אויסגעפיהרט געוואָרען בײ פאָלגענדע אומשטענדען:

די 44-יעהריגע חנה ש. איז נעכטען אַוועק אין דער פירמע טשענסטאָכאָוויען, וואָס געפינט זיך אויף פּעטריקאָווער 159, כדי אײנצוקויפען גאַרן. אויף דער פּלאַץ רוקאָווער גאַס האָט זי אָפּגעשטעלט דער געוו. שותף, און מיט איהר פערפיהרט אַ געשפּרעך וועגען ווײטער פיהרען אַ שותפות. אַזוי רעדענדיג האָט ער זי פערבעטען, אַז זי זאָלען אַרײנגעהן אין אַ טויער, וואו זײ וועלען קאָנען אײנגעשטעלט זיך אַרומשמועסען. די פרוי איז מיט איהם אַרײן אין הויז אויף פּעטריקאָווער 164.

אַרײנקומענדיג האָט קורשטײן אָנגעהויבען צו פאָדערן, אַז די פרוי ש. זאָל איהם אָפּגעבען די 4000 זל., וואָס איהם קומט בײ איהר. פרוי ש. האָט זיך אָבער אָפּגעזאָגט פון צו געבען 4000 זל. דאָ האָט קורשטײן אַרויסגענומען פון טאַש אַ פלעשעלע מיט זאַלץ-זויערע און איהר אָפּגעגאָסען דאָס גאַנצע פנים. נאָכדעם האָט ער בײ איהר אַרויסגעריסען פון דער האַנט אַ בײטעל, און וועלכען ס'איז געלעגען 250 דאָלאַר און געפרובט אַנטלויפען.

אויף די געשרײען פון דער בעפאַלענער האָבען די דורכגעהער נאָכגעיאָגט דעם אַנטלויפענדען, איהם פערהאַלטען און איבערגעגעבען אין דער האַנט פון דער פּאָליציי.

בײם אַרויספיהרען אַ פערזענליכע רעוויזיע, האָט מען בײ איהם אָבער שוין קײן געלד נישט געפונען, אַזוי אַז ס'איז פאַרהאַן אַ השערה, אַז קורשטײן האָט אויך געהאַט אַ שותף, וועמען ער האָט באַלד נאָכ'ן אויספיהרען דעם אָנפאַל אָפּגעשטעקט דאָס געלד.

צו דער אָפּגעבריהטער פרוי האָט מען באַלד אַרויסגערופען די גוטע הילף און דער דאָקטאָר האָט פעסטגעשטעלט, אַז בײ איהר איז אָפּגעברענט געוואָרען די רעכטע באַק און אויג. אין אַ שווערען צושטאַנד איז זי אויף איהר אײגענעם פערלאַנג אָפּגעפיהרט געוואָרען אַהיים.

דער אַרעסטירטער קורשטײן האָט אין אויספאָרשונגס-אַמט זיך נישט מודה געווען אין אַרויסכאַפּען די האַנד-טאַש מיט 250 דאָלאַר.

די פערוואונדעטע פרוי שוואַרצבאַרד, וועלכע איז אויסגעהערט געוואָרען אין איהר וואוינונג, האָט קאַטעגאָריש אָפּגעלייקענט, אַז זי זאָל שולדיג זײן קורשטײנ'ען 4000 זל.

צוליב דעם אַלעם ווערט די אויספאָרשונג, אויפ'ן פערלאַנג פון פּראָקוראָר געפיהרט דורך אַ שנעל-געריכט. קורשטײן איז אײנגעזעצט געוואָרען אין תפיסה אויף קאָפּערניקאַ.

2 „קאַכאַנקעס" ממית'ן זיך איבער אײן „קאַכאַנעק"

קאַזימיעזש וויזשבאַ האָט זיך מיט אַ צײט צוריק בעקענט מיט דער דינסט יוזעפאַ קאַראָלטשאַק (זאַקאָנטנאַ 21), און זיך אין איהר פערליבט. ער האָט גענומען פון זײן געליבטע געלד אויף אַנ'אָנצוג, שיך און זיך אויסגעקליידט ווי אַ פּראַנט. און אַז ער האָט זי שוין געהאַט גוט אויסגענוצט, האָט ער אײנמאָל בײ זײן געליבטער געטראָפען מיכאַלינאַ גאַיעווסקאַ, אויך אַ דינסט. ער האָט טאַקע בעשלאָסען, צו אָנשטאָט דער אַלטער געליבטער אָהן געלד קען ער האָבען אַ פרישע און פריש... געלד. ער איז טאַקע באַלד צוזאַמען מיט דער גאַיעווסקאַ.

די ערשטע געליבטע איז אָבער אויך נישט פון די צוויי פאַר אַ דרײער, איז זי נעכטען אַוועק צו גאַיעווסקאַ'ן און אַ וואָרט פאַר אַ וואָרט האָבען זיך בײדע אָנגעהויבען רײסען בײ די קעפּ.

וויזשבאַ איז אויך נישט געשטאַנען אין אַ זײט און צוגעהאָלפען שלאָגן די ערשטע געליבטע. ערשט די אָנקומענדע פּאָליציי האָט אַלעמען אָפּגעפיהרט אין קאָמיסאַריאַט און צונויפגעשטעלט אַ פּראָטאָקאָל. איצט וועט דער תכשיט האָבען זיך צו פערענטפערן פאַר'ן געריכט.

ראַדיאָ פּראָגראַם

דאָנערשטאָג, 10. מערץ

לאָדז (233.8) 11.45 פּוילישע פּרעסע איבערזיכט, שעה-צייכען און טאָג-פּראָגראַם. 12.10 גראַמאָפאָן-פּליטען. 12.35 צווייטער שול-קאָנצערט פון וואַרשאַווער פילהאַרמאָניע. 3.25 „אָרטראַג". 3.45 קאָמוניקאַט פאַר שיפער און פישער. 3.50 פּראָגראַם פאַר קינדער. 4.20 לעקציע פראַנצויזיש. 5.10 גראַמאָפאָן-פּליטען. 5.35 פאָרטראַג, טשעכישער-כאָר (טר. פון קאַטאָוויץ). 6.10 לידער אויף 1 שטים און דועט. 6.50 פערשידענעס. 7.15 לאָדזער פּאָסט-קאַסטען. 7.30 פילם-קאַלענדאַר טעאַטער רעפּערטואַר, קאָמוניקאַט פון דער לאָדזער האַנדעלס- און אינדוסטריע-קאַמער און פּאַרלעזען פון פּראָגראַם אויפ'ן נעכסטען-טאָג. 7.45 ראַדיאָ און פּרעסע-זשורנאַל. 8— פּליטען, 8.45 לייכטע מוזיק, פון ראַדיאָ-אָרקעסטער. 9.25 האָרך-שפּיל. 10.10 גראַמאָפאָן פּליטען. 10.30 בײלאַגע צום ראַדיאָ פּרעסע-זשורנאַל, ווי אויך וועטער און פּאָליציי-קאָמוניקאַטען. 10.30 טאַנץ-מוזיק.

* * *

אַ שאַנק אַלס שטוב-אַנטענע

עס איז שוין אַ בעקאַנטע זאַך, אַז פאַר פיל ראַדיאָ-אַמאַטאָרען דינט אויך דאָס אײזערנע בעטעל, אָדער דער אײזערנער באַלקאָן א.א.וו. אַלס אַנ'ערזאַץ-אַנטענע. איצט ווערט מען געוואויר פון אַ נײעם אײנפאַל פון אַ געוויסען רעסטאָראַן-אײגענטימער, ער האָט בעשלאָסען צו מאַכען זיך אַנ'אַנטענע פון זײן גאַרדעראָבע-שאַנק. צו דעם צוועק האָט ער אונטער די פיר פיס פון שאַנק אונטערגעלעגט פיר פּאָרצעלאַן-טעלערלעך. אינעווייניג האָט ער די ווענד פון דער שאַנק אויסגעלעגט מיט סטאַניאָל (צו בעקומען אין אַלע ראַדיאָ-געשעפטען) און פערבונדען די שאַנק מיט דער הילף פון דראָטען צום ראַדיאָ-אַפּאַראַט און די אַנטענע איז געווען פערטיג. דער רעזולטאַט איז געווען אַ גלענצענדער. זײן אַפּאַראַט האָט אויסגעצייכענט געשפּילט און דאָס וויכטיגסטע דערבײ איז געווען, דאָס זײן שאַנק האָט נישט פערלוירען איהר בעדײטונג און דינט איהם ווײטער אַלס שאַנק, אין וועלכער ער האַלט זײנע מלבושים.

—§—

די געכאַפּטע שטאָט-ראַט-וואַהלען אין טושין

אַרטאַראַקסען אָפּגעגעבען אַ רעקורס צו דער וואָיעוואָדזשטווע

(א) ווי בעוואוסט, האָט דער לאָדזער סטאַראָסטאַ געכאַפּט די שטאָט-ראַט וואַהלען אין טושין. נעגען דער דעציזיע האָבען אָנגעגעבען אַ רעקורס די פּאַרשטעהער פון דער אַרטאַראַקסישער ליסטע.

ב. מט זיך צו אַ „שותף" צו שלאָגען זײן ווײב

בײדע שלעגער האָבען געכאַפּט זייער פּסק-דין

(§) פאַר'ן שטאָט-געריכט איז נעכטען געשטאַנען אַנדזשעי בזשאַנאָווסקי און זײן „שותף" פּיעטרוס פאַר שלאָגען זײן ווײב.

דאָס געריכט האָט בזשאַנאָווסקי'ן פער'משפּט אויף 1 חודש תפיסה און זײן „שותף" אויף 2 וואָכען תפיסה.

געשטאָרבען אין קראַנקען-קאַסע

(א) פון דער אונטערנאַציאָנאַלער טראַנספּאָרט-געזעלשאַפט (וואָלטש. 17) האָט מען פון וואַרטע-זאַל אַרויסגעגנב'ט אַ פוטער פון דער פרוי קילע ראַבינאָ-וויטש פאַר 1400 זל.

גנבים „אַרבײטען" אין די וואַרטע-זאַלען

(א) אין וואַרטע-זאַל פון קראַנקען-קאַסע (פּעטר. 17) איז פּלוצלונג געשטאָרבען דער קראַנקער אַרבײטער אַנטאָני אַדאַמטשעווסקי (קלינסקי 87).

לאָדזער יודישער קאַמעראַל-טעאַטער
אַלעע 1-טער מאַי 2 № — דיר.: דוד צעלמייסטער און א. בעזמאַן.
גאַסטשפּילען פון קאַמעראַל- און קלײנקונסט-טעאַטער
אַררט
קינסטלערישע אָנפיהרונג: מ. בראָדערזאָן
הײנט, דאָנערשטאָג, 1 פאָרשטעלונג 9.45 אָוונט
ווידערהאָלונג פון 25. יובילעאום-פּראָגראַם אין 2 טײלען 14 בילדער א.נ.
„שמחות בײ יודען"
טעקסטען: מ. בראָדערזאָן, י. אָבערזשאַנעק, א. גאָלדפאַדען, פּ. פּיאַדאַראָוו. מוזיק-קאָמפּ.: דוד בײגעלמאַן, פּ. ליסט, און פאָלקס-מאָטיוועך. דעקאָראַציעס און קאָסטיומען: דינה מאַטיס. רעזשי: ש. דזשיגאַן און י. שומאַכער. קאָנצערט-מייסטער: ש. בײגעלמאַן, בינע-אינספּ.: מ. קאָן. ס'בעטייליגען זיך (לויט א.ב.): ש. גאָלדשטיין, מרים דאָלסקאַ, ש. דזשיגאַן שיינע מרים, צילי סטאַל, מ. פעטערמאַן, מ. פולאַווער, מ. קאָן, י. ווינגלאַס, י. שומאַכער, י. שיפער און אַ קינסטל. טאַנץ-קוואַרטעט.
די קאַסע איז אָפען פון 6 אָוונט.

פון לאָדזער האַנדעלס-געריכט

—§—

קרעדיטאָרען פון דער פירמע „סעטאַם" ערקלערען, אַז די פירמע איז צאָהלבאַר און ווילען נישט וועהלען קײן סינדיק

אינטערעסאַנטער פּראָצעס פון דער נעכטיגער קרעדיטאָרען-פערזאַמלונג

[...]ים. עטליכע וואָכען צוריק האָבען מיר געמעלדען, אַז די פירמע „סעטאַם" איז צוליב אַ מיספערשטענדניש ערקלערט געוואָרען אַנ'אָפּפאַלאַשמס און אַדוו. ווײצמאַן האָט טאַקע אין נאָמען פון דער פירמע אָפּגעגעבען אַנ'אַפּעלאַציע נעגען דעם אורטייל, אַנווײזענדיג, אַז די פירמע איז [...]ם צו יעדער צײט אויסצוצאָהלען די [...] וועקסלען.

דאָס געריכט האָט דאַן אָפּגעלײגט [...] דער [...] ביז צום סוף [...] קוראַטאָר-טערמין.

[...] צוזאַמענהאַנג דערמיט איז נעכטען פערגעקומען די ערשטע פערזאַמלונג פון די קרעדיטאָרען פון דער [...]ר אָפּפאַלאַשמש מיט'ן צוועק אויסצוקלייבען אַ צײטווײליגען סינדיק.

אויף דער פערזאַמלונג האָט אַדוו. [...] אַ אַרײנגעטראָגען אַ פערשלאַג אַז [...]ען די וואַהלען ביז דער צײט, ווען [...] געריכט וועט בעטראַכטען די אַפּעלאַציע פון דער פירמע. גלײכצײטיג האָט ער ערקלערט אין נאָמען פון זײנע קליענטען, אַז ער האַלט די פירמע סעטאַם פאַר צאָהלבאַר און די אָפּפאַלאַשמש איז איהר ערקלערט געוואָרען נאָר צוליב אַ מיספערשטענדניש.

צום דאָזיגען פערשלאַג האָבען א"ר מסכים געווען די בעפולמעכטיגטע פון אַנדערע קרעדיטאָרען מוט'ן אויסנאַהם פון אַדוו. [...]. זײערע, וואָס האָט פראָטעסטירט [...] דער רוכלמער-קאָמיסאַר האָט נישט מסכים געווען אָפּצולײגען די וואַהלען.

דאַן האָבען די גרעסטע צאָהל אָנגעזעהענע ערקלערט, אַז זײ וועלען אין די וואַהלען קײן אַנטײל נישט נעמען. בעת די וואַהלען איז אַרײנגעטראָגען געוואָרען נאָר אײן וואַהל-צעטעל פון אַדוו. זוירע און נאָמען פון דער פירמע „טהאָמאַס עוואַנס", און וועלכען עס זענען געוועזען אָנגעגעבען די נעמען פון די אַדוואָקאַטען סטיפּולקאָווסקי און סטאַזשקאָווסקי אויפ'ן אַמט פון סינדיק.

צוליב דעם האָט דער ריכטער-קאָמיסאַר צוגעשטעלט דעם פּראָטאָקאָל פון דער פערזאַמלונג צום געריכט, וואָס וועט דעם ענין בעטראַכטען צוזאַמען מיט דער אַפּעלאַציע.

כדאי צוצוגעבען, אַז די פאַבריק פון דער פירמע און די גאַנצע צײט פון דער אָפּפאַלאַשמש מעטיג און זי האָט געהאַט פאַר דער צײט העכער 14 טויזענד זל. הוצאות און ביז 25 טויזענד זל. הכנסות. דער בילאַנס וואָס דער קוראַטאָר האָט צונויפגעשטעלט שליסט זיך אין די אַקטיווען אויף 1,840,000 זל. און אין די פּאַסיווען אויף 1,532,086 זל. ר.ה., אַז דער עודף פון די אַקטיווען איבער די פּאַסיווען בעטרעפט 307,914 זל.

דער דאָזיגער גוטער מצב פון דער פירמע בעווײזט, אַז די גאַנצע מעשה מיט דער אָפּפאַלאַשמש איז נישט מעהר ווי אײן גרויס מיספערשטענדניש.

הײנטיגער באַשלוס וועגען פּסק'ענען אַ וואַלאָריזירטע חוב

דאָס לאָדזער האַנדעלס-געריכט האָט נעכטען בעטראַכט זעהר אַנ'אינטערעסאַנטען פּראָצעס. אין יאָהר 1919 האָט די פירמע „קאַפּעל, גוטמאַן און פערעלבערג" פערקלאָגט אין געריכט די פירמע „שערעזקי און יודעלעוויטש" צו בעצאָהלען איהר אַ חוב און דער הויך פון 30 טויזענד מאַרק פאַר געליווערטע סחורות.

צו די אַקטען זענען צוגעלײגט געוואָרען אַ רײהע דאָקומענטען, וואָס בעווײזען די ריכטיגקייט פון דער תביעה.

די פערקלאָגטע פירמע האָט גע'טענה'ט אַז דער חוב איז שוין בעצאָהלט און דער צוגעשטעלטער אויסצוג פון די האַנדעלס-ביכער ענטהאַלט נישט די פּאָזיציע פון אָבגעצאָהלטען חוב.

צוליב דעם אָבער, וואָס די פערקלאָגטע פירמע האָט נישט געקאָנט בעווײזען די ריכטיגקייט פון איהר טענה, האָט זי דעם פּראָצעס פערשפּילט און דאָס געריכט האָט גע'פּסק'ענט, אַז זי מוז דעם וואַלאָריזירטען חוב בעצאָהלען.

נעגען דאָזיגען אורטייל האָט די פירמע „שערעזקי און יודעלעוויטש" אָפּגעגעבען אַנ'אַפּעלאַציע און שפּעטער אויך אַ קאַסאַציע. דער פּראָצעס האָט זיך געשלעפּט לאַנגע יאָהרען און ענדליך האָט איצט דאָס העכסטע געריכט בעשטעטיגט דעם אורטייל פון דער ערשטער אינסטאַנץ.

פרײוויליגע צום מיליטער

די מיליטערישע מאַכט איז צוגעטרעטען אײנציהען פרײוויליגע. אַלס פרײוויליגע קענען זיך מעלדען די געבוירענע אין די יאָהרען 1912-13 אויב זײ האָבען געענדיגט מינדעסטענס 4 קלאַסיגע פאָלקס-שול. פון די געבוירענע אין 1914, נאָר די וואָס האָבען מיטעל-בילדונג. די וואָס ווילען דינען אין לופט-פלאָט מוזען וועגען דעם מעלדען אין פּ. ק. או.

ביטעס וועגען אָנגענומען ווערען אין מיליטער אַלס פרײוויליגע דאַרפען אָפּגעגעבען ווערען אין פּ. ק. או וואוהין דער פּעטענט געהערט.

די סודות פונ'ם ענגלישען שפּיאָנאַזש

(פאַקטען, דאָקומענטען, אויטענטלישע פאַסירונגען און איבערלעבענישען)

6) פון ראָבערט בושאַר — בעאַרבייט פון שפּאַניש פון י. ס.

נאָך דער הינריכטונג פון דעי פאַסי'ן האָט „אינטעליזשענס סערוויס" ווײטער אויסגענוצט די ווערטפולע דאַטען פון דער געהײמער קאָרעספּאָנדענץ, וועלכע קאַפּיטאַן העגרי האָט אַרויסגעגוב'עט אין דער בערנער פּאָסט.

דער געהײמער מאַרשרוט פון די גערמאַנישע אינפאָרמאַציעס איז שוין געווען בעוואוסט. איצט האָט מען נאָר בעדאַרפט לעגען אַ האַנט אויף אײניגע פערבינד-נגס-אַגענטען פון באַרצעלאָנער ביוראָ, אײדער עס געלונגט ווי אַריבערצוגעהן די גרעניץ.

דער פּאָרשטעהער פון דאָווניג סטריט בײם פראַנצויזישען הויפּט-שטאַב האָט זיך צוגעבעטען צו אָרגאַניזירען די עקספּעדיציע, מען האָט דערצו בעשטימט אויך צוויי אינספּעקטאָרען פון דער מיליטערישער פּאָליציי.

די גרופּע איז אָפּגעפאָהרען פון שאַנטילי דעם 15. פעברואַר 1917.

ווי געזאָגט, פלעגען די געהײמע דאָקומענטען פון די שפּיאָנען געזאַמעלט ווערען יעדער וואָך אין אַנ'אַנדערע שטאָט, כדי צו נישט מאַכען די פאָלגען פון אַ מעגליכער מסירה. די קאָרעספּאָנדענץ פלעגט מען צושיקען אויפ'ן נאָמען פון אַ בעקאַנטען קאָמערסיאַנט, וועמען מען פלעגט אײנרעדען, אַז דאָ האַנדעלט זיך וועגען בריף און פּאַקעטען פאַר די פראַנצויזישע געפאַנגענע, פערזיכערענדיג זיי, אַז אַזוי אַרום קומט די קאָרעספּאָנדענץ אָן צום אַדרעסאַט זיכער, ווי אויפ'ן אָפיציעלען וועג. מען מוז צוגעבען, אַז אויף אַזאַ אופן זענען ווירקליך אָפּגעשיקט געוואָרען אַ סך בריף צו די געפאַנגענע, און זיי זענען אָנגעקומען גיכער ווי דורך די מיליטערישע פּאָסטענס.

אָבער דאָס איז נאָר געווען, כדי צו פערבלענדען די אויגען, ווייל דערבײ פלעגען אָפּגעשיקט ווערען דאָקומענטען גאָר פון אַנ'אַנדערן סאָרט.

זעכצעהן טעג האָבען די אַגענטען פון „אינטעליזשענס סערוויס" זיך אַרומגעטריבען איבער דרום-מערב פון פראַנקרײך, נישט אויסגעפינענדיג קײן שום עפּיר. צוהערענדיג זיך צו די צעשוויגענע איופּיומאַציעס פון די צאָלבעאַמטע פלעגען זיי לאָקערען גאַנצע נעכט אויף דער גרעניץ. אין אַזעלכע ערטער אין די בערג, וואו ס'זענען אַפילו קיין וועגען נישט געווען.

די זוכער האָבען פערהאַלטען אײניגע קאָנטראַבאַנדיסטען און דעזערטירטע סאָלדאַטען: אָבער דאָס האָט נישט געהאַט קײן שום שייכות מיט זייער מיסיע...

„מען מוז פאַר יעדען פּרײז פערהאַלטען די דײטשע פערבינדונגס-אַגענטען" — האָט פון מאָנטרעאַל געשריבען סיר רעדזשינאַלד האַל, דער גרויסמייסטער פון „אינטעליזשענס סערוויס", צ ם ענגלישען הויפּט-שטאַב.

מען האָט שוין געהאַלטען די עקספּעדיציע אַלס אַ דורכפאַל, ווען דער פּרעפעקט פון די נידער-פּירענעען האָט געמאָלדען, אַז אין געוויסע קאַפעען פון טאַרבעס האַלטען זיך פערזאַמלונגען אײניגע פערדעכטיגע פּערזאָנען, וועלכע האָבען אָנגעבאָטען די סאָלדאַטען, זיי זאָלען אַריבער קײן שפּאַניען, וואו, לויט זייערע רייד, איז דאָ גענוג אַרבייט און מען בעצאָהלט גוט. די אָנווייזונג איז געווען צו וויכטיג, אַז מען זאָל זי נישט אויסנוצען. די זעקס אַגענטען פון דעם אַליאירטען קאָנטער-שפּיאָנאַזש האָבען זיך פערשטעלט פאַר דײטשע שפּיאָנען, און זענען געקומען אין בעציהונגען מיט די סאָלדאַטען פון 10-טען הוזאַרען-רעגימענט, אָנבאַטענדיג זיי גרויסע סומעס געלט, וואָס אַלע האָבען מיט עקל צוריקגעוויזען, חוץ אײנעם:

דער הוזאַר אַלבאַן קורזשעס, דרײ און דרײסיג יאָהר, האָט מיט פרייד צוגעשטימט, אָנגענומען דאָס געלט פון די פּראָוואָקאַטאָרען און זיך בערימט, אַז ער האָט אַ שליחות צום דײטשען קאָנסול אין באַרצעלאָנאַ, וואוהין ער וויל אַוועקפאָהרען אויף מאָרגען, אין בעגלייטונג פון אַ וועג-ווייזער און נאָך אַ פּערזאָן, מיט וועמען ער האָט זיך נאָר-וואָס בעקאַנט.

קורזשעס איז געווען אַזוי אומפאָרזיכטיג, אַז ער האָט אַפילו אָנגעוויזען דעם וועג, אויף וועלכען ער האָט געדענקט זיך אַריבערצוכאַפּען קײן שפּאַניען. אַזאַ ציטרויען איז פאַר איהם געווען פאַטאַל.

אויפ'ן צווייטען טאָג, אין דער בעשטימטער שעה, האָבען די זעקס אַגענטען, גוט בעוואָפנעט, זיך פערשטעקט בײם וועג, וואָס פיהרט צו דער גרעניץ. די נאַכט איז געווען אַ שטאַרק פינסטערע און דער הימעל איז געווען בעדעקט מיט דראָהענדע וואָלקענס.

מינוטען פריהער, פאַר דעם אָנקומען פון די אַגענטען, האָט אויסגעבראָכען אַ געוואַלדיגער שטורעם. וואָס האָט געגעבען די מעגליכקייט קורזשעס'ען מיט זײנע בעגלייטער, בעשוצטע פון דער צעבושעוועטער טבע, זיך דורכצושמוגלען אומבעמערקט. זיי זענען שוין געווען אַרויף אויפ'ן שפּאַנישען באָדען, ווען די זעקס אַגענטען האָבען זיך אַרומגעזעהן וועגען זייער טעות; זיי האָבען נישט פערלוירען קײן צייט און גענומען פערפאָלגען די אַנטלאָפענע, וועלכע זיי האָבען אָנגעיאָגט בײ אַ באַרג-פּערקרימונג, און געשאָסען אויף זיי אַ גערעכטע שיסעריי.

פון די דרײ און צוויי, גאַנצע צוויי פערוואונדעטע, געלונגען צו אַנטלויפען. בלויז קורזשעס, וועלכער האָט געטראָגען אַ שווערע משא, איז פערהאַלטען געוואָרען אַ דרײ קילאָמעטער פון דער פראַנצויזישער גרעניץ. קײן אײן שפּאַנישער קאַראַבינער האָט זיך נישט אָפּגעגעבען קײן רעכענונג פון דעם געשעהענעם, און די זאַך איז געבליבען בסוד.

קורזשעס'ען האָט מען געבראַכט צוריק קײן טאַרבעס און געמאַכט אַ רעוויזיע אין זאַק, וואָס ער האָט אויף זיך געטראָגען. געפונען האָט מען פאָלגענדעס:

אַ פּעקעל מיט וויכטיגע דאָקומענטען: צוויי ציל-שטעלער פון לעצטען מאָדעל קויהלענוואַרפער, פופציג פאָטאָגראַפישע בילדער פון פראַנצויזישען פראָנט און אַ מאָדעל פון אַ נײעם גאַז-מאַסקע, וועלכע מען האָט ערשט שפּעטער מיט דרײ חדשים פערטײלט צווישען פראַנצויזישען מיליטער.

קורזשעס איז דערשאָסען געוואָרען. נישט אַרויסווייזענדיג קײן ברעקעל חרטה.

קאַפּיטעל 7

די פערשיידענע טריק'ס און זייער אויפדעקונג

דעם 31-טען דעצעמבער 1916 איז דער פינפטער היגלענדער-רעגימענט געלעגען אין די בלאָטיגע טראַנשעען נעבען בעטהון. די סאָלדאַטען האָבען העלדיש אונטער אַ דראָבנעם אײנגע-גאָסענעם רעגען, געוואַרט אויף דער אַטאַקע פון די דײטשען, וועלכע איז געווען געמאָלדען אויף יענער נאַכט.

דער אינפאָרמאַטיווער אַמט פון דער צווייטער ענגלישער אַרמעע איז געוואויר געוואָרען, אַז די דײטשען גרייטען זיך צו אַטאַקירען פּונקט אין דער שעה, ווען דאָס נײע יאָהר וועט זיך שוין העבען אָנצוהויבען.

הינטער די זעק מיט ערד איז קײנער נישט געשלאָסען. די שאָטלענדער האָבען פאַנטאַזירט, מעגליך צום לעצטען מאָל, וועגען די אוצרות פון דער אַלטער „היגלאַנד", בעגאָסענע מיט ווייסער ווײן...

צווישען די גרופּעס סאָלדאַטען איז אומגעגאַנגען אַ „פעדלער" און, נישט ווייסענדיג פון דער נאָהענטער סכנה, געוויזען זײן סחורה, וואָס ער האָט געטראָגען אין שאַכטלען אָנגע-האָנגען אויף בײדע זייטע.

אין דער דאָזיגער וואַנדער-קראָם איז געווען פון אַלעם: בריף-פּאַפּיר, בלײשטיפטען, נאָדלען, קעמעלעך און, איבערהויפּט, אַנ'אויסוואַהל פון קאָליר-רעגדיגע, פּאָסטקאַרטלעך מיט סאַטירישע בילדער, וואו דאָס חיל פון קייזער איז כסדר אָפּגעחוזק'ט געוואָרען.

דער הענדלער האָט גערעדט ענגליש, גלייך ער וואָלט געווען געבוירען און געלעבט אַלע זײנע יאָהרען בײ די ברעגען פון דער טעמזע; זײן אַנציונג איז געווען פון מאַנטשעסטער שמאָך און ער איז תמיד געווען רײן אָפּראַזירט. ער האָט מיט זיך געהאַט אַ פּאַרמעלע דערלויבניש, אַרויסגעגעבען פון הויפּט-שטאַב אין מאָנטרעאַל.

קײנער האָט נישט געהאַט קײן פערדאַכט אויף דעם הענדלער. און די שאָטלענדער גופא פלעגען מיט איהם רוהיג שפּאַסען. נאָר אײן אָפיציר פון „אינטעליזשענס סערוויס" האָט איהם גענומען אויפ'ן אויג. דער טיפּ האָט איהם אויסגעוויזען פערדעכטיג. פּלוצים האָט ער איהם אַ פרעג געטון, וואו ער קויפט די פּאָסט-קאַרטלעך.

דער הענדלער האָט געענטפערט גאַנץ רוהיג, אָנגעבענדיג דעם אַדרעס פון אַ לאָנדאָנער פירמע, וועלכע בעזאָרגט איהם מיט סחורה.

(דאָס ווײטערע קומט)

טעאַטער און קונסט

ווייטערדיגע פאָרשטעלונגען ביי דער יודישער טעאַטער סטודיע און „הזמיר"

די „יודישע טעאַטער-סטודיע" אין „הזמיר" שפּילט פרייטאָג ד. 11., שבת ד. 12. זונטאָג ד. 13 מערץ 9 אָווענט, מענדעלע מוכר ספרים'ס קאָמעדיע אין 10 בילדער „די רייזע פון בנימין דעם דריטען" (מסעות בנימין השלישי), וואָס פאַרמאָגט אַזויפיל הומאָר. די קאָמעדיע ווערט שוין געשפּילט צום 7., 8. און 9. מאָל.

25 יעהריגער יובילעאום פון אַרט. שלמה הערשקאָוויטש

זונטאָג דעם 20. ה.ח. קומט פאָר אין פילהאַרמאָניע אַ פייערליכע פאָרשטעלונג לכבוד דעם 25-יעהריגען יובילעאום פון בעליבטען אַרטיסט כאַראַקטער-קאָמיקער שלמה הערשקאָוויטש.

אין דער פאָרשטעלונג נעמען אנטייל אויסער דעם בעליבטען גאַסט דעם אַמעריקאַנער סטאַר דזשעק רעכטצייט און יוכבד זילבערג אויך דער גאַנצער אַנסאַמבל פון פילהאַרמאָניע מיט'ן יובילאַר אין דער שפּיץ.

אויסשטעלונג פון כהנאס ווערק

ווערט שוין זונטאַג געשלאָסען

זונטאָג ווערט געשלאָסען די אינטערעסאַנטע אויסשטעלונג פון מעטאַלאַ-פּלאַסטישע ווערק פון קונסטלער י. כהנא.

כדי מעגליך צו מאַכען די ברייטע קרייזען צו קאָנען אין די לעצטע טעג פאַר'ן שליסען בעזוכען די אויסשטעלונג, זענען די פּרייזען פון בילעטען צוזאַמען מיט בעקומען אַנ'אילוסטרירטען קאַטאַלאָג פאַרקלענערט געוואָרען אויף 50 גר.

די אויסשטעלונג איז אָפען טעגליך אין לאָקאַל פון „בני ברית", פּעטריקאָווער 90.

דער סענסאַציאָנעלער פּראָצעס קוק-וויעלינסקי

שטאַט-פּרעזידענט, וויצע-פּרעזידענט, לאָוניקעס און ראַטמ. אַלס עדות

ד"ר וויעלינסקי, וועלכען לאָוניק קוק האָט אנגעקלאָגט פאַר רכילות, איז בעפרייט געוואָרען

(§) נעכטען האָט דאָס לאָדזשער קרייז-געריכט ווידער אַמאָל בעטראַכט דעם פּראָצעס פון לאָוניק קוק און וויצע-פּרעזידענט וויעלינסקי, וואָס האָלט שוין זייט אַ לענגערע צייט געשטאַנט גע-וויסע קרייזען אין אונזער שטאָט.

ווי בעקאַנט האָט לאָוניק קוק פאַר-קלאָגט דעם וויצע שטאָט-פּרעזידענט ד"ר וויעלינסקי'ן אין רכילות און עפענט-ליכע בעליידיגונג, פאַרוואָרפענדיג איהם עפענטליך פון דער טריבונע פון שטאָט-ראַט, אַז ער איז בעגאַנגען מיסברויכען. אַ ספּעציעלע קאָמיסיע פון ראַטמענער האָט דאַן לאָוניק קוק'ן רעהאַבּילירט. דאַן האָט לאָוניק קוק פאַרקלאָגט ד"ר וויעלינסקי'ן פאַר בעליידיגונג און דאָס שטעטישע געריכט האָט ד"ר וויעלינס-קי'ן בעפרייט פון דער שולד.

דאַן האָט לאָוניק קוק אָפּגעגעבען אַנ'אַפּעלאַציע און נעכטען איז דער דאָזיגער טשעקאַווער פּראָצעס בעטראַכט געוואָרען אין קרייז-געריכט אונטער'ן פאָרזיץ פון ריכטער קאָפּאַטשעווסקי.

אַלס עדות זענען אַרויסגערופען געוואָ-רען אַ גאַנצע רייה פּערזענליכקייטען ווי דער שטאָט-פּרעזידענט זשעמיענצקי, וויצע-פּרעז. ראַפּאַלסקי, לאָוניק פּירטאַל, ראַטמאַן ביאַלער, פּועסט רעפּערענט פּאַלעצקי, ראַטמאַן פייפער, די בוי-אינ-זשענער טילער א. א.

ביים אָנהויב פון דער פאַרהאַנדלונג טראָגט אַדוו. קאַפּילינסקי אַריין אַ פאָר-שלאָג מבטל צו מאַכען דעם פּראָצעס, צוליב דעם וואָס ד"ר וויעלינסקי, איז געווען לאָוניק קוק'ס פאָרגעזעצטער און דעריבער האָט ער געמוזט מעלדען וועגען די מיסברויכען. ווייטער ווייזט ער אָן, אַז נעגען די לאָוניקעס קוק און איזדעבסקי ציז פאַרפיהרט געוואָרען אַ אויספאָרשונג דורך דער פּראָקוראַטור און דעריבער דאַרף מען איצט קיין אורטייל אין דעם ענין נישט אַרויס-טראָגען. געגען דעם איז אַרויסגעטרע-טען דער געהילפס-פּראָקוראָר אַדוו. ברזשעזשינסקי און דאָס געריכט האָט בעשלאָסען דעם פּראָצעס נישט מבטל צו מאַכען. צוליב דעם איז פאַרערדענט געוואָרען אַ הפסקה ביז 3 נאָכמיטאָג.

* * *

נאָך דער הפסקה, אַרום 4.30 ווערען אָפּגענומען די פּערסאָנאַליען פון די עדות ריכטער אָפּאַטשעווסקי ערקלערט, אַז ער וועט נישט דערלאָזען קיין שום פראַגען, וואָס האָבען וועלכען ס'איז שייכות צו פּאַרטייען, ווי ס'איז געווען אין דער ערש-טער אינסטאַנץ. די צדדים מוזען זיך דערצו צופּאַסען.

צוערשט ווערט אויסגעהערט אַלס עדות דער שטאָט-פּרעזידענט זשעמיענצקי.

ריכטער: וואָס האָט מען געהערט אין די קאַבינעטען פון די שטאָט-פּרעזידענ-טען וועגען דער מעשה קוק?

עדות: געווען זענען 2 געשפּרעכען. דאָס ערשטע געשפּרעך איז פאָרגעקומען צווישען מיר און לאָוניק קוק אונטער 4 אויגען. עס זענען נעמליך אַרומגערעדט געוואָרען די ווערסיעס, וואָס זענען געגאַנ-גען איז שטאָט וועגען לאָוניק קוק.

דער עדות בעשטעטיגט, אַז ד"ר וויע-לינסקי האָט איהם געזאָגט, אַז דער בעס-טער אינפאָרמאַטאָר קאָן זיין דער פּרע-סע-רעפערענט פון מאַגיסטראַט ה' פּו-רענצוויג-פּאַלעצקי.

דאָס צווייטע געשפּרעך איז פאָרגעקו-מען אין דער אַנוועזענהייט פון פּאַלעצ-קי'ן.

דער עדות בעטאָנט מעהרערע מאָל דאָס וואָרט „קלאַנגען". דער ריכטער מאַכט איהם אויפמערקזאַם, ער זאָל זיך קלאָר ראַויסזאָגען.

פּרעז. זשעמיענצקי ערקלערט ווייטער, אַז ראַטמ. ביאַלער האָט געזאָגט, אַז לאָוניק קוק האָט געקריגען אַ בריליאַנטע-נעם רינג פון דער בוי-פירמע י. מילער.

ריכטער: ווי האָט זיך דער עדות בעו-צוגען צו די ווערסיעס און קלאַנגען וועגען לאָוניק קוק?

עדות: איך האָב עס געהאַלטען פאַר נישט וואָהר.

אַדוו. בזשעזשינסקי: צי איז אויך אין קאַבינעט געהערט געוואָרען וועגען די סומען?

עדות: ניין.

צוליב דעם, וואָס דער ריכטער בעגרע-ניצט די פראַגען פון אַדוואָקאַט ענטזאַגט זיך דער לעצטער פון שטעלען ווייטערדי-גע פראַגען.

עדות בורגענפעלד-פּאַלעצקי ערקלערט, אַז ווען ער איז געריפען געוואָרען אין פּרעזידענט'ס קאַבינעט, כדי איבערצוגע-בען וועגען די פאַרוואורפען בנוגע דעם לאָוניק קוק, האָט ער די קלאַנגען נאָך-אַמאָל דערמאָנט, צוגעבענדיג דערביי, אַז ער נעמט נישט אויף זיך די פאַראַנט-וואָרטליכקייט פאַר דעם, וואָס ער האָט געהערט פון אַ דריטער פּערזאָן.

ריכטער: פון וועמען האָט דער עדות געהערט די קלאַנגען?

עדות: פון ראַטמ. ביאַלער, אפרים מילער און אינזש. מוניז.

די רעשט עדות ברענגען קיין שום נייע נישט אַריין.

נאָך די רעדעס פון די צדדים טראָגט דאָס געריכט אַרויס דעם אורטייל, אַז וויצע-פּרעזידענט ד"ר וויעלינסקי ווערט בעפרייט פון יעדער שטראָף.

אַדוו. בזשעזשינסקי בעט צו פּראָטאָ-קאָלירען, אַז ער טראָגט אַריין אַ קאַסאַ-ציע.

וויכטיגע פערזאַמלונג ... טיקאַנ[?]

... נאָכמ. צום ערשטען מער... צום צווייטען מערמין קומט ... איכערגעוועהנליכע אַלגעמיינע ... פון זשורנאַליסטען-סינדי... פאַרזאַמלונגען לאָקאַל אויף אנדזשעי... פון סדר-היום שטעהען אַ רייהע ... פראַגען.

...יסונגס-דעפּעשעו אויף שמחות

...ן נעלמען אַן איז איינגעפיהרט ... אויף דער לאָדזשער פּאָסט אַ נייע ... פון ווינשעוואַניע-טעלעגראַמעס, ... געשיקט צו פאַרשידענע ...

...גע דעפּעשען וועלען זיין גע... אויף אַ פּיין פּאַפּיר און צוגעשיקט ... די אָפּנעמער און אַ קאָנווערט. ... אַזוינע טעלעגראַמעס וועט ... צאָהלען אַ קליינעם אָפּצאָהל.

...גט זיך אויף ... מורא פאַר שטראָף

(§) אין דאָרף וויגרזשין האָט זיך ... איינגעהאַנגען דער 28-יעהריגער סטאַ-ניסלאַוו גאַשטשוק, וועלכער איז געווען אָנ-געקלאָגט און געריכט פאַר גנב'ענען פער-דעס. מורא האָבענדיג פאַר דער שטראָף, האָט ער זיך גענומען דאָס לע-בען.

צוזאַמענשטויס פון אַ פוהר מיט אַ לאָקאָמאָטיוו

דער פוהרמאַן געשטאָרבען פון די וואונדען

(§) עהערגעסטען איז אויף דער באַהן-סטאַציע אין פּעטריקאָוו פאָרגעקומען אַ שרעקליכער פאַרפאַל.

רודאָלף יאַנאַטש איז דורכגעפאָהרען נאָהענט פון די באַהן-שינעס מיט אַ פוהר פון קויהלען. אין זעלבען מאָמענט איז אָנגעפאָהרען אַ לאָקאָמאָטיוו. די פערד האָבען זיך אַזוי דערשראָקען, אַז זיי זענען אַרויף אויפ'ן לאָקאָמאָטיוו. די פאַלגען דערפון זענען געווען זעהר שרעק-ליכע: די פוהר איז צושמעטערט גע-וואָרען און די פערד זענען צופּליישט גע-וואָרען. דעם פויער האָט מען אין אַ גסיסה-צושטאַנד אָפּגעפיהרט אין שפּי-טאַל, וואו ער איז אין אַ שעה אַרום גע-שטאָרבען.

די עג...ן גלי...!

היינט הויבען זיך אָן די ציהונגען פון דער 5-טער קלאַס מלוכה-לאָטעריע און זיי וועלען דויערן 5 וואָכען.

מען דאַרף בעמערקען, אַז אין דער איצטיגער 5-טער קלאַס איז אויסער אַזעלכע קאָלאָסאַלע געווינסען, ווי זל. 300.000, 200.000, 175.000 א. א. וו. אויך דאָ אין גליקליכען פאַל 1 מיליאָן זל. און 23 פּרעמיעס!

עס איז דעריבער קיין וואונדער נישט, אַז די פּאָראינטערעסירונג מיט לאָזען איז אַ גרויסע. די שפּילערס ווענדען זיך הויפּטזעכליך צו דער קאָלעקטור ס. יאַט-קאַ, פּעטריקאָווער 22 און 66, וועלכע איז אויבעראַל בעקאַנט פון איהרע גרויסע און אָפטע געווינסען.

זז מייער באד

(א) ביי מאיר האָראָוויטש האָט מען אין באַד-אַנשטאַלט אויף זשגאָוסקאַ גאַס אַרויסגעצויגען אַ גאָלדענעם זייגער פאַר 600 זל.

שרפה אויף פּיעטריק. 26

(י) אין דער וואוינונג פון ישעיה ראַ-בינאָ. (פּעטריקאָווער 26) האָט נעכטען אויסגעבראָכען אַ שרפה צוליב אַ צו-שטאַרק איינגעהייצטען אויווען. דאָס פייער איז לאָקאַליזירט געוואָרען. דער שאָ-דען בעטרעפט 5000 זל.

שרין! ס. יאַטקאַ

היינט די ציהונג פון דער 5-טער קלאַס

יעדער קויפט זיך אַ גליקס-לאָז

אין דער איינציגער גליקליכסטער קאָלעקטור

פּיעטריקאָווער 22

פּיעטריקאָווער 66

פּאַביאַניץ, פּל. דאַמבר. 3.

ד"ר מענדרקי וויטש פאַר'משפּט

פאַר בעליידיגען ד"ר באַנוסלאַווסקי'ן

(אג) ד"ר מענדרקעוויטש איז געלמען געשטאַנען פאַר'ן קרייז-געריכט, ווערענ-דיג אָנגעקלאָגט אין בעליידיגען דעם הויפּט-דאָקטאָר פון דער קראַנקען-קאַסע ד"ר באַנוסלאַווסקי, געגען וועלכען ער האָט געשריבען אַ בריף צום קאָמיסאַר לאָפּושאַנסקי, וואָס איז געווען פיל מיט זלזולים און איהם בעשולדיגט, אַז ער פיהרט אַ פּערזענליכע ווירטשאַפט אין קראַנקען-קאַסע.

ד"ר מענדרקעוויטש איז פאַר'משפּט געוואָרען צו בעצאָהלען 100 זל. שטראָף.

יודיש טעאַטער פילהאַרמאָניע — דירעקצ.: א. בעזמאַן און ד. צעלמייסטער

ביז פרייטאָג ווערט נישט געשפּילט.

אָווענד-פּרייזען פון 80 גר. ביז 2.50 זל.

אַ מתנה צו יעדען בילעט

פרייטאָג 9 אָווענד — שבת 9 אָווענד

ערפאָלג! בעגייס...ונג! ענטוזיאַזם!

רופט אַרויס מיט זיין שפּילען

דער שענסטע אַמעריקאַנער בוף-קאָמיקער

1000-טער מענשען זעהען פרייטאָג, שבת אַוועק פון טעאַטער צוליב בילעטען!

דזשעק רעכטצייט

אין זיין לעצטען סענ-סאַציאָנעלען שלאַגער

„איציקל גנב"

צו יעדען בילעט אַ מתנה! אומזיסט

דאָס בילד פון דזשעק רעכטצייט מיט די וועלט-שלאַגער - לידער „שוויג הערצעלע" און „צירעלע" וואָס ווערט געזונגען דורך דזשעק רעכטצייט מיט דעם גאַנצען פּובליקום

אין 3 אַקטען פון י. פרידמאַן, מוזיק-רעזשי: דזשעק רעכטצייט

צוזאַמען מיט דער גרויס בעליבטער אַרטיסטין-זינגערין יוכבד זילבערג

שבת בייטאָג 4 נאָכמ. אויפ'ן גרויסען פאַרלאַנג אונאָבּרופליך צום לעצטען מאָל

יאַנקעלע כוואַט

20 שלאַגער-נומערען איינער שענער פון צווייטען

מוזיק-רעזשי דזשעק רעכטצייט. - יעדער קען מיטנעמען אַ קינד בחנם!

נאָכמיטאָג-פּרייזען 60 גר. ביז 1.60 פרייטאָג און שבת

אַ מתנה צו יעדן בילעט

די פערקויפטע פרוי

שפּאַנענדער ראָמאַן פון יודישען פאַמיליען-לעבען אין פּוילען.

נעשריבען ספּעציעל פאַר'ן „לאָדזשער טאָגעבלאַט"

פון לעאָן גאָלדמאַן

(78-טע פאָרטזעצונג)

— ווירקליך, פרוי מאַנעלי, אָבער לאָמיר רעדען פון ...יכערע זאַכען, — האָט דער דאָקטאָר ווייטער געצוי-... בעמיהענדיג זיך צו ענדערן די טעמע פונ'ם שמועס, ... איך עפּעס געגאַנגען זינד דער צייט, פון ווען אַן ... האָבען זיך נישט געזעהען. אייגענטליך דאַרף איך ניט ...ן. איהר זעהט גאַנץ גוט אויס. אפשר נאָך שענער, ...מאָלט.

— און איהר, טייערער הער, זענט שטענדיג ריטער-... דאַמען, — האָט ליאָראַ געזאָגט אין שפּאַס. אָבער ...צט אייך דערצעהלט. איהר מיר. וואָס עס הערט זיך ... זיך אין לאָדז. איך בין שוין דאָרט אַזאַ לאַנגע צייט ... געווען.

... דער שמועס איז געוואָרען וואָס-אַמאָל לעבהאַפטער. ... איז איבערגעגאַנגען אויף אַמאָליגע צייטען, וואָס איז ... שנעל פאַרשוואונדען.

...פּלוצלינג האָט זיך דער דאָקטאָר אויפגעשטעלט אַ ... בעאונרוהיגטער.

— איך האָב זיך צופיל פאַררעדט. — האָט ער גע-... וואָרפענדיג אַ בליק אויפ'ן זייגער. איך האָב אַ סך ... נאָך צו ערלעדיגען.

— ווי אַזוי? אין אַזאַ שפּעטער שעה? — האָט ליאָ-...ענטפערט און זי האָט זיך אויך אויפגעשטעלט. — איך זעה, אַז איהר זענט אַ מענש אַזוי ווי אַמאָל, געטריי צו אייערע פליכטען.

— עס האַנדעלט זיך, דער עיקר, וועגען מיין פּאַצי-יענטקע, — האָט דאָקטאָר גרינשטיין ווייטער געזאָגט, — זי מוז איבערנעכטיגען ערגיץ, אָבער איך ווייס באמת נישט וואו. דערווייל האָב איך זי איבערגעלאָזט אין אַ האָטעל. עס וואָלט געווען איהר אַ פרוי, וועלכער איך צאָהל אויף דער שעה, אָבער דער אייגענטימער האָט מיר ערקלערט, אַז ער איז מסכים צו האַלטען זי נאָר ביז צו מיין צוריק-קומען. נישט ווילענדיג קומען צו אייך נאָך שפּעטער, ווי איצט, האָב איך בעשלאָסען פריהער ביי אייך אָפּטרעטען און דאַן אוועקגעהן און זיך בעמיהען וועגען אַ נאַכטלעגער. אָבער איך ווייס באמת נישט, צי עס וועט זיך מיר איצט איינגעבען. איך האָב מיך צו לאַנג פאַרזעסען ביי אייך.

ליאָראַ האָט זיך פאַרטראַכט אויף אַ ווייל, ווי זי וואָלט עפּעס געוואָלט בעשליסען.

— איז די אומגליקליכע אַ געפעהרליכע משוגע'נע? - האָט זי ענדליך געפרעגט.

דער דאָקטאָר האָט אַ שאָקל געטון מיט'ן קאָפּ.

— אָ, ניין, — זי איז מילד ווי אַ טויב און נאַכני-ביג ווי אַ סאַרנע! זי טוט קיינעם נישט קיין עולה און איך פאַרשטעה באמת נישט, ווי מ'קען זיין אַזוי ברוטאַל, ווי דער האָטעל-אייגענטימער.

— האָט איהר, הייסט עס, בדעה צו געהן פון איין האָטעל אין צווייטען און זוכען פאַר איהר אַ נאַכטלעגער,- האָט ליאָראַ ווייטער געפרעגט.

דער דאָקטאָר גרינשטיין האָט אַ ציה-געטון מיט די אַקסלען.

— נאַטירליך, וואָס דען בלייבט מיר איבער צו טון?

— נו, וויל איך אייך עפּעס פאָרלעגען, — האָט ליאָ-ראַ זיך אָנגערופען. — ציהט אייך אַריין דאָ צו מיר. איך האָב אַ גרויסע וואוינונג און עס וועט זיך געפינען פאַר איהר אַ צימער מיט אַלע בעקוועמליכקייטען.

דאָקטאָר גרינשטיין איז געוואָרן שטאַרק דערפרעהט.

— אָך, טייערע פרוי ליאָראַ, זענט איהר ווירקליך מסכים זי אויפצונעמען?.. אָבער ניין, דאָס איז צופיל פון אייך, איך קען נישט אָננעמען...

— איהר קענט, איהר קענט אַלטער פריינד! — האָט ליאָראַ פרעהליך געזאָגט, — נו, איצט איילט זיך און ברענגט זי וואָס שנעלער דאָ אַהער. דערווייל וועל איך אַלץ צוגריי-טען זי אויפצונעמען.

דאָקטאָר גרינשטיין האָט זי נאָך געפּרובט אָפּרעדען, אָבער די שעהנע ווירטין האָט פון גאַרנישט געוואָלט הערען.

ער האָט הארציג איהר געדאַנקט און אין אַ האַלבע שעה אַרום האָט ער זי געבראַכט צו פיהרען.

ליאָראַ איז געוואָרען שטאַרק גערירט, דערזעהענדיג אַזאַ מילד, ליב בעשעפעניש, ווי עס איז געווען די גייס-טיג-קראַנקע, וועלכע האָט אַ נייגיריגע זיך געגומען אַרומקו-קען אין דער פּרעכטיג-איינגעאָרדענטער וואוינונג.

— ווי הייסטו, מיין טייער קינד? — האָט זי גע-פרעגט, דערלאַנגענדיג איהר די האַנד.

— לילי! אמת, די גייסטער וועלען דאָ נישט אַהער-קומען.

דאָקטאָר גרינשטיין האָט ערקלערט ליאָראַ'ן, אַז פון צייט צו צייט פאַרפאָלגען לילי'ן בייזע גייסטער און די איינציגע רפואה, וואָס די אָרימע האָט אַליין זיך געבראָכט, איז געזאַנג בעגלייט מיט אַ מאַנדאָלינע.

ליאָראַ האָט גענומען בערוהיגען די אומגליקליכע, געבענדיג איהר צו פאַרשטעהן, אַז דאָ אַהער קענען די בייזע גייסטער נישט קומען.

אַ דערמוטיגטע פון דער גוטער אויפנאַהמע, האָט לי-לי אָנגעקוקט ליאָראַ'ן מיט אַ סימפּאַטישען בליק.

— נו, לילי, — האָט ענדליך דאָקטאָר גרינשטיין זיך אָנגערופען, — איך מוז איצט שוין געהן. איהר וועט ערלויבען, פרוי ליאָראַ איהר זאָל אייך איצט פאַרלאָזען ביז מאָרגען עלף אינדערפריה. איך האָב צו ערלעדיגען עטלי-כע ענינים. פונקט אין דער דאָזיגער שעה וועל איך אַוועק-נעמען פון דאַנען מיין פּאַציענטקע.

לילי האָט געמאַכט אַ פאַרזאָרגטע, טרויעריגע מינע.

— האָב נישט קיין מורא, לילי, איך וועל מאָרגען קומען נאָך דיר, — האָט זי דער דאָקטאָר בערוהיגט, דער-זעהענדיג, אַז זי איז דערשראָקען, דערנאָך איז ער אַרויס, איבערלאָזענדיג ביידע פרויען.

באַלד ווי דער דאָקטאָר איז אַרויס, האָט זיך ליאָראַ דערפיהלט בעאונרוהיגט; גלייכצייטיג האָט זיך אין איהר ערוועקט אַ פאַרלאַנג צו דערוויסען, ווער די גייסטיג-קראַנ-קע איז און פון וואַנען זי האָט זיך גענומען.

אָבער אַלע פראַגען, וואָס זי האָט געשטעלט דער קראַנקער, זענען געבליבען אָהן ענטפער. אַזוי אַז צום סוף האָט זי זיך איינגעזעצן שוין אויפגעהערט צו פרעגען און האָט אַריינגעפיהרט לילי'ן אין אַ בעזונדער צימער.

— גוט נאַכט, לילי! — האָט זי געזאָגט. — טו זיך אויס און לעג זיך באַלד, ווייל מאָרגען וועכסטו אַוועק-פאָהרען.

(פאָרטזעצונג קומט)

... פרעמיערע — דער ליבלינג פון די פרויען

HENRY GALAT

היינט פרעמיערע!

„שפּיל מיט ליבע"

די לעצטע פראַנצויזישע שלאַגערס וועט זינגען אין ... עכטע שפּאַנישע קלאַנג-פילם ... דער פראַנצויזישער פּראָדוקציע א. נ.

ה נרי גאַלאַט

קלאַנג-קינא-טעאַטער

RAKIETA

SIENKIEWICZ 40.

יאַפּאַן וואָלט געווען באַנקראָט...

(ענדע פון זייט 3)

לעבע פּרייזען, די פאַרגרעסערטע קאָנ-קורענץ מצד אַנדערע לענדער, די קלענערע פאָדערונג אויף זייד — איהר הויפּט - פּראָדוקציע, און סוף כּל-סוף אַ לוקסוס — דאָס אַלץ האָט אַ תּל גע-מאַכט פון איהר עקספּאָרט און איהר עקאָנאָמישע לאַגע געשלעפּט אַלץ ני-דער צו אַ תּהום.

וואָס איז געבליבען צו טון? די מיליטאַריסטען, די רייכע לאַנד-בעזי-צער, די פאַבריקאַנטען און סוחרים האָבען אין אַ מלחמה, אין נייע ערא-בערונגען געזעהן דעם איינציגען אויס-וועג. מלחמה האָט אויך — ווי אין אַלע צייטען און אין אַלע לענדער — געדאַרפט טון די אַרבייט פון אַ בליץ-אָפּלייטער, פון אָפּווענדען דעם פאָלקס-אומרוה און צאָרן.

יאַפּאַן האָט שוין לאַנג געהאַט חשק צו פאַרכאַפּען מאַנדזשוריען און קאָלאָ-ניזירען זי מיט איהר באַפעלקערונג, וואָס האָט געשמ... מקיים ... די מצוה פון פרו ורבו. מאַנדזשוריען איז איז רייך אין רויה-מאַטעריאַלען, רייך מיט נאַטור-אוצרות.

די כינעזער האָבען אָנגעווענדעט דעם באָיקאָט געגען די יאַפּאַנישע פאַבריקאַנטען און סוחרים. און דער באָיקאָט איז געוואָרען אַלץ שאַרפער און שאַרפער. פון דעם אַלעם איז דער יאַפּאַנישער הערשענדיגער קלאַס גע-קומען צו דעם געדאַנק, אַז מען דאַרף מיט געוואַלד קריגען אין מאַנדזשור-יען דאָס, וואָס מען קאָן נישט קריגען מיט פרידליכע מיטלען, מיט אַנדערע ווערטער: מלחמה.

אָבער דערווייל האָט די מלחמה נאָך ווייט נישט פאַרבעסערט דעם פאַר-צווייפעלטען עקאָנאָמישען צושטאַנד פון יאַפּאַן.

אויב עס זאָל געלונגען יאַפּאַן צו צו מען צו אַ פאַרשטענדעניש מיט סאָוויעט - רוסלאַנד — עפּעס וואָס מען [illegible] שינגטאָן, לאָנדאָן און פּאַריז — דאַן וואָלט יאַפּאַן געקאָנט דורך סיביר בע-קומען די עקאָנאָמיש-נויטיגע זאַכען, וואָס זי מוז איינקויפען אין די פאַר-איינינגטע שטאַטען. אָבער איהר עקס-פּאָרט וואָלט סיי ווי אומגעקומען. סאָוויעט-רוסלאַנד, וואָס לעבט נאָך גאַנץ אָרים, וואָס האָט אַבסאָלוט נישט די הויכע בעדערפעניששען, וועלכע זענען אַ טעגליכע זאַך אין אַמעריקא, קאָן זיך לייכט באַגעהן סיי אָהן זייד און סיי אָהן די דעליקאַטעסען, וואָס יאַפּאַן פּראָדוצירט און פיהר אַרויס.

פון דעם אַלעם איז קלאָר, פון וואַנען דער הזכּט „שמעקט", פון וואַ-נען עס שטאַמט דער מיליטאַריסטישער גייסט פון יאַפּאַן.

עס איז קלאָר: דער יאַפּאַנישער אימפּעריאַליזם ווערט געטריבען דורך עקאָנאָמישע קרעפטען.

די מיליטערישע נצחונות מאַר זיך אַליין האָבען אַ קנאַפּען ווערט. די פראַגע איז: וואָסערע עקאָנאָמישע, קאָמערציעלע געווינסען קאָנען דער-פון אַרויסקומען? אָבער ווען עס קומט צו עקאָנאָמישע אינטערעסען, איז יאַ-פּאַן נישט איינע אויפ'ן פעלד. עס זענען דאָ אַנדערע בעלנים אויף מערק און פּראָפיטען. עס זענען דאָ קאָנקו-רענטען. אַט פאַרוואָס די „געשעהעני-שען" אויפ'ן ווייטען מזרח זענען אַזוי וויכטיג פאַר דער גאַנצער וועלט. אַלע גרויסע מלוכות זענען פאַראַליזירט פון אַן עקאָנאָמישען, שווערען קריזיס. אַלע זוכען אַן אויסוועג. אין אַלע לענדער זענען די מאַסען אומרוהיג און אומ-צופרידען. די עקאָנאָמישע כּחות קאָנען דעריבער נישט בלויז יאַפּאַן שטויסען צו מיליטערישע אַוואַנטורעס.

דער פוסבאַל-מעטש דייטשלאַנד-שווייץ

אויבן: די לייפּציגער פּאָליציי האָט געמוזט מאַכן גרויסע אָנשטרענגונגען, כּדי דעם 50 טויזענדיגען פּובליקום, נישט צוצולאָזען צום שפּיל-פּלאַץ. אונטען: אַ קלאַסישער מאָמענט, ווי דער טורמאַן סטעפּאַנ'ס שלאָגט אָפּ אין דער הויך דעם באַלעם. דער מעטש האָט זיך געענדיגט מיט 2:0 לטובת דייטשלאַנד.

לאַדומעג אויף שטענדיג דיסקוואַליפיצירט

דער פראַנצויזישער וועלט-רעקאָרד-לוי-פער איז דורכ'ן פראַנצ. לייכט-אַטלעטי-קער-פערבאַנד אויף זיין לעבען-לאַנג דיסקוואַליפיצירט געוואָרען, ווייל ער האָט געפאָדערט בעצאָהלט פאַר זיינע ספּאָרט-לייסטונגען.

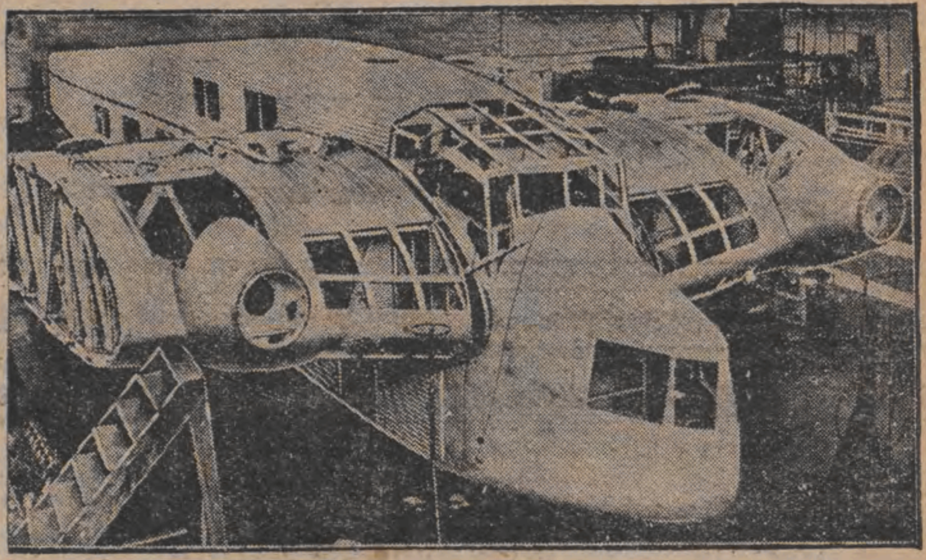

דער גרויסער יונקערס-אעראָפּלאַן „D 2000", וועלכער איז לכתחילה געווען באַשטימט איבערצופיהרען פראַכטען, איז איבערגעבויט געוואָרען אַלס פּאַסאַזשיר-מאַשין מיט פּלעצער פאַר 30 פּאַסאַזשירען.

נ'אַמפיטעאַטער פאַר 2200 פּערזאָן אין ירושלים'ער אוניווערזיטעט

ירושלים, (יט"א) עס האָבען זיך אָנגעהויבען די אַרבייטען ביים בויען דעם ריזיגען אַמפיטעאַטער אונטער'ן פרייען הימעל פאַר'ן העברעאישען או-ניווערזיטעט אין ירושלים.

דער אַמפיטעאַטער, וואָס איז בע-שטימט אויף גרויסע פערזאַמלונגען און פאָרשטעלונגען אונטער'ן פרייען הימעל, וועט קענען אַריינעמען 2200 פּערזאָן.

אבאָנירט לעזט דאָס
לאָדזשער טאָגעבלאַט

Bata שיך אויף די ווינטער-ענדערונגען אין פריהלינג

בעזוכט אונז — מיר ערקלעהרען אייך רעט און עמפּפעהלען שיך וועלכע וועלען זיין פאַר אייך אַמפּאַסענדסטע.

29.90 — פאַסאָן 9977-27
שוואַרצע שנורירטע שיך פון ערשטקלאַסיגען באָקס אויף אַ שטאַרקער לעדערנער פּאָדעשווע.

19.90 — פאַסאָן 1937-21
האַלב-שיך צום טעגליכען געברויך, פון שוואַרצען אָדער ברוינעם באָקס, אויף אַ זעהר דויערהאַפטע גומענע פּאָדעשווע. פרייז צוגענגליך פאַר אַלע.

19.90 — פאַסאָן 8-36.5
אויף שפּאַציר און איינקויף זעהר דויערהאַפטע און בעקוועמע האַלב-שיך אויף אַ נידעריגען גומענעם קלאַץ

19.90 — פאַסאָן 2945-18
אויף איינקויף און צום טעגליכען געברויך — די בעקוועמע און דויערהאַפטע לעטשלעך אויף אַ פאַסעקל, פון שוואַרצען אָדער ברוינעם באָקס

טראָגט אונזערע וואַרעמע און דויערהאַפטע שטרימפּ און שקאַרפּעטען. ענדערט זיי טעגליך.

עס ווערט געזוכט אַ קוואַליפיצירטע
קריטע-נעהערין
צו דאַמען-וועש. צו ווענדען זיך ביי ה. לעווקאָוויטש, פּולנאָצנאַ 8.

אַ טיכטיגעס פרווילין
אַלס בופעטאָווע ווערט געזוכט
אין קאָנדיטעריי גאַמבאַלינסקי. פּשעיאַזד 1.

אינזש. אַ. רוסאַק
געשוואוירענער דאָלמעטשער ביים קרייז-געריכט אין לאָדז
נאַרוטאָוויטשאַ 47, טעל. 245-08
פיהרט אויס איבערזעצונגען פון אַלע אַרט אַקטען, דאָקומענטען און קאָרעספּאָנדענץ.

די גאַנצע
פּויליש-דייטשע האַנדעלס-קאָרעספּאָנדענץ
אָהן אונטערשיד פון דער צאָהל בריף. ערלעדיגט דאָס ביוראָ „אַרגוס", זאַכאָדניאַ 36, טעל. 108-47, צוליב'ן קריזיס—פאַר אַ נידריגען מאָנאַטליכען אַבאָנאַמענט-פּרייז. די קאָרעס-פּאָנדענץ קאָן בעשטעלט ווערען טעלעפאָניש און ווערט דאַן אָבגעשיקט אַהיים.

קויפט נור פון די 1-טע קוועלע
גרויסער אויסוואַהל
שפּאַציר-וואָגענס אייזען - ניקעל בעטען
מאַטראַצען ספּרענזשינעס „Patent" ווייזמאַטשקעס אַמעריקאַנער

צו בעקומען אין פאַבריקס-לאַגער
אין הויף „DOBROPOL" Łódź, Piotrkowska 73

לאַנג-יעהריגער געריכטס-סעקרעטאַר
שרייבט און ערלעדיגט אַלערליי
ביטעס, אַנקלאַגעס און קלאַוזולעס
— ספּעציאַליסט אין מיליטער-ענינים. —
שנעלער אויסקויף פון פּאַטענטען און רעגיסטראַציע-קאַרטען אויפ'ן יאָהר 1932
ב. מאָז, פּעטריקאַווער 10

קלאַנג - קינאָ
ZACHĘTA
זגיערזשער-גאַס 26.

היינט און טעגליך! גראַנדיעזער דאָפּעל-פּראָגראַם
1-טע בילד: שטאַרקע עראָטישע קלאַנג-דראַמע א. ט.
אונזער אין די נאַכט
מיט'ן צויבערנדען ליבעס-פּאָר
MARIE BELL i JEAN MURAT
2-טע בילד: ענדליך
Buster Keaton
רעדט און זינגט, לעבט דורך גוויוענדער ווילענדע מערפּאָלען אַלס
„אימפּרעסאַריאָ"
נאָהענטסטער פּראָגראַם: „גאַנדעריקבער גן עדן".
אָנהויב פון די פאָרשטעלונגען: טעגליך פון 4 נ.מ. שבת, זונטאָג און חגאות 12 אַ זייגער מיטאָג. דער זאַל איז גוט בעהייצט.

PORADNIA WENEROLOGICZNA
פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
וואָלטשאַנסקאַ 1.
נאָר פאַר פריערישע הויט-קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע אַנאַליזען פון בלוט און אויסגלוס אויף סיפיליס און טריפּער, קאָנסיליומס מיט ספּעציאַליסטען פון אוראָלאָגישע און נערוועז-קראַנקהייטען.
קוואַרץ-לאַמפּ-עלעקטרישער הייל-קאַבינעט • קאָסמעטיק.
טעגליך פון 8 פריה ביז 9 אָבענד
זונטאָג פון 9 פריה ביז 2 נאָכם.
בעזונדער וואַרטע-צימער פאַר פרויען.
וויזיט 3 זלאָטעס

די נידריגסטע
פאַר יום-טוב-פרייזען
אין אַלע אונזערע רייך-פאַרזעהענע אָפּטיילונגען.

אַלס ביישפּיל געבען מיר:

2 פרייזען
עלעגאַנט דאַמען-טאָג-העמד פון נאַנסיק מיט טאַלעדאָ געשטיקט — 5.60 זל.
מאָדערן מענער פּאָפּלין-העמד מיט 2 קעלנערס אין עלעגאַנטע מוסטערן — 12.50 זל.

פּ. ס.: נישט קוקענדיג אויף דער ענדע פון דער ווייסע וואָך זענען די פרייזען פון לייוונט און די גוטע בעקאַנטע פון זייער קוואַליטעט סחורות O K נישט געהעכערט.

KONSUM
BEI DER „WIDZEWSKA MANUFAKTURA" S.A.
ROKICIŃSKA 54. Zufahrt mit den Strassenbahnen № 10 & 16

Odpowiedzialny Red.-wydawca [illegible]